

Het Kostbaar Geschenk

door DIET KRAMER

[Be careful with the happiness with which God entrusts you; it is a precious gift!]

I.

MET de teekenportefeuille onder haar arm en de handen in de zakken van haar jas, liep Stans Tjadema van haar atelier naar huis. „De grachten maar nemen”, dacht ze, een beetje dof na den langen dag van ingespannen werken. „Dat is mooi in den schemer. 't Looft wel om en ik ben moe.... maar die drukke, rommelige straten zijn verschrikkelijk.”

Ze liep den boomenkant.

Boven haar hoofd was het frissche groen van veel jonge blaadjes.

In de vensters van de hooge heerenhuizen aan de overzijde, legde het late licht nog wat glanzen, en een baldadige en onrustige wind joeg rimpels over het grachtwater, zelde hoog over de boomtoppen en speelde met een stuk papier, dat uit haar portefeuille stak.

Stans merkte het niet.

Haar gedachten waren nog heelemaal bij het werk. Ze was mooi opgeschoten aan de nieuwontworpen fries, een opdracht van den jongen binnenhuisarchitect, waar ze de laatste maanden veel mee samengewerkt had.

Maar óver den voldoening-gevenden arbeid van dien middag heen, reikte haar denken terug naar de mislukking van den morgen.

Voor den derden keer had 't oude, grijze vrouwtje geposeerd en voor den derden keer had ze als een wanhopige zekerheid gevoeld, dat ze dit niet aan kon, dat ze het niet begreep.... het stille, moede gezicht met de oogen die licht waren, maar donker *schenen* door hun strakke in-zich-zelf-gekeerdheid.

Ze had dit niet moeten beginnen, ze had dadelijk moeten bekennen: „ik durf 't niet” toen Caspars haar dit model stuurde.

„'n Prachtige kop!” had hij gezegd. „En een goeie ziel die een beetje voortgeholpen moet worden. Ze heeft nog nooit geposeerd.” En toen Stans aarzelde en sprak van: „Zoo'n moeilijk gezicht, zoo gesloten en vreugdeloos”, had hij gelachen: „Nog altijd dezelfde schuchtere Stans van vroeger. Durf 't toch aan. Probéer het dan tenminste.”

En de oude, bedachtzame Schuurs, die haar al haar Academiejaren door met raad en daad bijgestaan had was even op komen loopen toen ze aan de eerste studie begon en hij had gezegd dat hij er veel van verwachtte.

1) Wees voorzichtig met het geluk, dat God aan je handen toevertrouwt; het is een kostbaar geschenk.

BESCHUIT

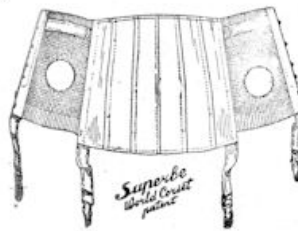
is een ware lekkernij, mits van

HILLE

WENSCHT U UW HUIS
OF EETKAMER TE LATEN
INDICHTEN? DAN NAAD

DE **LOV** TE
OOSTERBEEK

MEVR. GEIER-STOOPENDAAL

BUIKBANDEN

CORSETTEN

40 JARIGE

VAKKENNIS

NAAR MAAT EN
CONFECTIE

Alles wordt door mij persoonlijk gepast - In alle prijzen

Vierambachtstr. 141 B - ROTTERDAM - Tel. 31840

Te bereiken met tramlijnen 4 - 5 - 11 - 15 - 17 - 24

JUIST VERSCHENEN:

PRIJS fl. 1.25

WEVEN

GIRO: 133990

45 TOEGEPASTE PATRONEN, MET AANW. VOOR
RIPSINRIJGING

RIEK v. d. HEIJDEN

MARIËNPOELSTRAAT 15

LEIDEN

W. A. Houtman & Co.'s Piano en Orgelhandel

Singel 114-116 - SCHIEDAM - Telefoon 68871

HARMONISTA-ORGELS

MET INGEBOUWD SPEELAPPARAAT

DIRECT 4-STEMMIG BESPEELBAAR

ZONDER MUZIEKKENNIS

Ja, *dát* was 't hem juist.

Na het succes dat „Baby Rob Griss” haar bezorgd had en vooral na den geslaagden kop van Bert, verwachtte iedereen meer en verwachtte iedereen beter. Zij zelf verwachtte 't meest en het hevigst.

Maar Robje Griss' argeloos figuurtje en zijn bol gezichtje dat zich zoo vol toewijding over 't speelgoed boog, was ze zeer nabij gekomen. 't Had haar ontroerd omdat ze 't wezen ervan kon begrijpen.

Bert had ze geschilderd voor zijn eerste, groote zeereis.

Hij had weinig geposeerd.

Ze legde de laatste hand aan het kleine doek, toen zijn schel gefluit nog door het huis klonk, toen zijn luide, schertsende stem moeder met het komend vertrek trachtte te verzoenen, en Lou en Rietje apen en papegaaien beloofde. Een broer waar je mee bent opgegroeid, wiens onstuimig jongenshart je door en door kent, zou je *die* dan ook niet kunnen weergeven met 't beste dat in je was?

't Was Bert geworden, Bert met zijn meest-uitdagende gezicht en met oogen die wonderen verwachtten.

Zuiver en argeloos was Baby Rob geweest, trouwhartig en gaaf was óók Bert. Maar *dit* gezicht met den smallen mond, de oogen die niets verwachtten en waarin tóch een zacht licht leefde, dit begreep ze niet. 't Was heel het mysterie van een lang leven saamgevat in een klein ovaal.

Ze kon 't „over-nemen”, zóó dat 't leek, en 't zou niet slécht worden, maar leeg en zonder beteekenis. En dat *mócht* niet. Dat mocht nooit.

En dan de twijfel die onmiddellijk bezit van haar nam na dagen als deze.

Want waaruit kwam haar onmacht voort?

Beheerschte ze het materiaal nog niet voldoende? Of was het artistieke impotentie, gebrek aan inzicht en begrip dat nooit te verbeteren zou zijn?

Dát was 't zwaard van Damocles dat voortdurend boven haar hoofd hing. Als haar iets lukte, als er werk uit haar handen kwam dat goed was, dan was er wel vreugde, maar zékerheid had ze nooit.

Ja, zes jaar geleden toen ze van de H.B.S. kwam, *toen* was ze zeker geweest, *toen* had ze het aangedurfd terwijl ze toch wist dat 't vreugde en verdriet zou brengen, die ze alleen door te maken kreeg. Maar een volledig bezit was haar werk niet geworden.

Er bleef altijd een vage angst. De angst voor het half-talent.

Caspars, die haar kende vanaf haar bakvisch-jaren toen ze als vriendin van zijn dochter veef in zijn huis kwam, Caspars had eens gezegd:

„Jij bent zóó bang om een nietsnut en een half-talent te worden, dat die angst alléén je al

Tehuis voor Vrouwen en Meisjes

Prinsengr. 439 **Amsterdam** Tel. Interc. 47621

Billijke gelegenheid voor logies voor dames van elken stand

Keurig ingericht. Prachtige tuin. Electricisch licht en verwarming. Badkamer.

KLOKKEN

HORLOGES

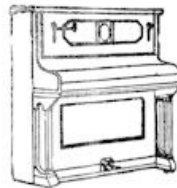
C. VAN DIJK UTRECHT

STEENWEG 53 - AMST. STRAATWEG 141

Bestel thans een prachtband voor den 12den jaargang bij de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

DAMES

Voor ziekten van het vrouwelijke organisme en voor andere ziekten is er NIETS BETERS DAN DE DUITSCHE ALPENKRUIDEN-MENGSELS van Dr. Baumgarten. Gratis brochure ALLEEN bij „ALPINA” Haarlem, Kloppersingel 173

BUITENGEWONE AANBIEDING

van Piano's, Vleugels, Electriche en Kunstspelpiano's en Kunstspelorgels tegen zeer lage prijzen en uitsluitend eerste klas merken waaronder:

Bechstein, Blüthner, Feurich, Berdux, Ibach, Lipp, Schwichten, Perzina, Schiedmayer, Broadwood, Nagel, Adam, enz. enz., varierende van f 200.— tot f 800.—.

Alle instrumenten worden als eenigszins bespeeld aangeboden en worden voor de helft en minder dan de helft der kostende prijs geleverd met volle garantie en franco huis.

De prijzen der vleugels, (alle Mignon of kleine salon-vleugels) varieren in prijzen van f 600.— tot f 975.—.

De electriche kunstspelpiano's varieren in prijzen van f 500.— tot f 1500.—.

Orgels van f 65.— tot f 400.—.

In totaal is een keuze uit ruim 500 instrumenten welke tegen deze buitengewoon lage prijzen worden aangeboden.

Catalogus No. 170 van nieuwe instrumenten van elk gewenscht merk en lijsten van bovengenoemde bespeelde instrumenten worden op aanvraag gaarne verstrekt.

N.V. HEES & Co. — DELFT

Fabriek van Muziekinstrumenten

neerplofte.

„Sinds jij dat gouden ringetje om één van je vingers draagt, hebben we drie maal in de week Engelschen post in huis.”

„Ja maar, er is een brief voor jou. Marjorie verwacht je over drie weken.”

„Marjorie? Verwacht mij? In Southampton? J6, loop rond!”

„Vriendelijk. Denk je iemand een pleziertje te bezorgen en dan kan je nog rond loopen op den koop toe.”

„Hier!” zei vader en hij stopte Stans 'n dicht-beschreven velletje postpapier in de hand.

Stans lás, lás! Haar oogen werden ál wijder van louter verbazing.

„Doe je mond dicht,” plaagde Lou. „'t Staat zoo onnoozel.”

Stans hoorde het niet eens.

My dear Stans... Tjerk writes that you are looking very poorly,... the outcome of overwork of course. That is not very clever of you, sister-in-law to be. Don 't you think so yourself? I have got an idea! Why don 't you come here for June and July? It will be a great change for me and I am sure we will get on well together. We can make trips to the Isle of Wight, the New-Forest and Bournemouth.

The two-seater is a good pal. As Tjerk is also coming in July or August, we shall all three be able to travel back to Holland together.

Mother — I may say mother of course — has asked me to come and stay with you.

Don 't you think this a wonderful plan?

Now, don 't say that you won't come.¹⁾

Stans had een gevoel of het bloed wegstroomde uit haar hoofd. Ze vouwde 't papier dicht en keek verwezen naar de gezichten van vader en moeder — van Lou en Tjerk.

Ze zag ineens Marjorie voor zich, Tjerk's fleurige meisje met 't levendige gezicht en den joligen, aanstekelijken lach. In de Kerstvacantie had ze voor 't eerst bij hen gelogeerd en hoewel eerst wat stug en gereserveerd, wist ze later alle harten voor zich te winnen.

Met Marjorie naar Wight, New-Forest, Bournemouth?

„Nee,” stotterde ze beduusd. „Hoe kan dat nu? Zeg dat 't niet waar is! 't Is natuurlijk een mop.”

1) „My dear Stans Tjerk schreef me dat je er slecht uitziet en dat je aardig op weg bent om je zelf te overwerken. Dat is niet erg verstandig, schoonzuster in den dop! Vindt je zelf wel? Weet je wat je doet? Je komt de maanden Juni en Juli maar naar mij toe. Is dat geen idee? 't Is voor mij een prettige afwisseling en we zullen 't best kunnen vinden samen. We gaan dan naar Wight, New-Forest en Bournemouth. De two-seater is een goeie kameraad. Tjerk komt ook een poosje in Juli en dan gaan we in Augustus met z'n drietjes terug naar Holland. Moeder — ik mag nu immers ook wel van Moeder spreken? — heeft me te logeeren gevraagd. Is het zoo geen dol-gezellig plannetje?”

Doof?

Dank zij onze schitterende uitvinding zijn thans de aan doofheid verbonden lasten en zorgen voorbij. Ons boek „Goed Nieuws Voor Hen Die Doof Zijn” op verzoek gratis.

N.V. AMERICAN ACOUSTICON, 34 NIEUWE PLEIN ARNHEM.

VACANT

BYLOOS'
HOOFD EAU DE COLOGNE
WORDT ONDER
ALLE STANDEN
GEBRUIKT EN
GEWAARDEERD

AHA!!.....
ZUURKOOL MET
ANTON HUNINK'S
GELDERSCHE WORST
.....
EEN WAAR GODENMAAL!

VRAAGT UWEN WINKELIER
HET MERK „PRIMA”
INDIEN NIET VOORRADIG,
SCHRUFTE ONS OM INLICHTINGEN.
ANTON HUNINK — DEVENTER
HOFLEVERANCIER

Chr. Rusthuis „HEBRON”
Hilversum — Loosdrechtsheweg 3

voor vrouwelijke herstellenden en rustbehoevenden
De inrichting is gelegen in grooten, boschrijken tuin.
Centrale verwarming. Het geheele jaar geopend.
Prosp. en inl. bij de directrice
Mej. M. M. SAMSOM.

tot een prulletje kan maken."

Zoo wás 't ook wel. Maar waar lag het aan? Hoe kwam ze tot die onrust, tot die angst, die voortdurend als een remming werkte?

Ineens zag ze het duidelijk in een vreemde helderheid van denken en zóó overviel haar deze plotselinge zekerheid dat ze onwillekeurig even haar stappen inhield.

Gebrek aan Vertrouwen, dát was het. En daarom, daarom alleen kon ze het gezicht van 't oude vrouwtje niet begrijpen, want iedere lijn en iedere rimpel in dat grijze gelaat sprak van deemoed en overgave.

Wat was je ook als mensch, wat was je als kunstenaar zonder Vertrouwen?

Reddeloos overgeleverd aan je onberekenbare stemmingen. Innerlijk niet overtuigd van de noodzaak van je werk. Hoe kón 't dan ooit goed worden?

Maar ze wilde 't zoo maar niet opgeven. Ze wilde óók tot dat Vertrouwen en die groote Overgave komen.

En als het dan een nederlaag moest worden, wilde ze die eerlijk en moedig belijden. Ook dat wilde ze doen met een volledige overgave. Maar eerst de strijd. Eerst de grenzen zoeken! Ze was toch jong en sterk, en aan 't begin van haar leven.

En er waren toch ook dagen van intense arbeidsvreugde, van rust en blij begrijpen.

Ze moest werken... steeds opnieuw werken. En verder geduldig wachten.

Terwijl ze even 't hoofd wat hooger ophief en diep, héél diep ademde in de zoete lentelucht, dacht ze aan de stille woorden die eens Thomas à Kempis geschreven had:

„Strijd dan als een goed krijgsknecht, en zoo gij somtijds uit zwakheid valt, verzamel u nieuwe krachten, sterker dan de vorige, en vertrouwd op mijne genade, welke u overvloediger zal geschonken worden.”

II.

Terwijl Stans in de vestibule haar portefeuille een veilig plaatsje gaf, frappeerde haar de kapstok met zijn leege haken.

Een pet van Lou, een regenjas en een hoed van Tjerk.

Ze moest ineens denken aan den wanhoopskreet van vroeger:

„Moeder, de kapstok is zoo vol. Ik kan er niet meer bij.”

En er kon nooit iemand z'n goed naar boven brengen, want ze moesten altijd allemaal „zoo dadelijk” weer weg.

En nu... Els getrouwd, Huib getrouwd, Bert op zee en Rietje op de Tuinbouw-Huishoudschool in Overijssel, zij 't bescheiden middenmootje, nog in huis met een oudsten en een jongsten broer.

Een goede vriend in moeilijke dagen.

Wie ooit in dagen van ziekte den verkwikkenden invloed van de "4711" ondervond, zal die ook na zijn herstel nooit meer willen missen. Verkoelend als de hand eener moeder is haar frissche geur voor het door koorts verhitte voorhoofd; levensvreugde schenkend als het vriendelijk woord van een goeden vriend is haar zenuwsterkende, opwekkende kracht.

Bij koop lette men nauwkeurig op het wettig gedeponeerde "4711" en het Blauw-Goud-Etiket.

4711 Eau de Cologne

"4711" Frozoclone (Koelstift van Eau de Cologne in vasten vorm) f 1.75 en f 1.—

FIRMA J. H. VAN ANDEL
 30 WILLEMSPARKWEG — AMSTERDAM

Huishoudelijke Artikelen
Huishoudelijke Electr. Apparaten

PRACHTBAND
12DE JAARGANG

De prijs bedraagt f 1.25. Ook voor den 8en, 9en, 10en en 11en jaargang zijn nog banden te leveren. Men bestelle per postwissel of per giro (no. 20246) aan de

UITGEVERS
BOSCH & KEUNING — BAARN

Wat werd 't huis leeg en stil.

Ze hoorde stemmen vanuit de achterkamer. O, ze zafen zeker in de serre.

Als er nu maar geen vreemden waren, kon ze heerlijk-ongeneerd even neervallen in een makkelijken stoel bij de open tuindeuren.

De kamerdeur kierde open.

Jip, de Airedaleterrier, stak zijn neus voorzichtig om den hoek en gluurde de gang in.

Toen hij Stans zag, kwam hij dadelijk naar haar toe en maakte zachtzinnig zijn opwachting.

Daar was vaders bedachtzame stem: „...we kunnen dien man toch maar niet mir nichts dir nichts¹⁾, ontslaan. Hij is jaren bij ons geweest. En bovendien... hij heeft een gezin.”

En dan Tjerk dadelijk, luid en beslist:

„Vader, 't is nu heusch geen tijd om van een zaak een philanthropische inrichting te maken. De man deugt niet voor zijn werk. Daarmee basta!”

Stans, neergehurkt in de gang met Jip's kop op haar knie, dacht kriegelig: „Dat was weer echt Tjerk, hoor. Koel, beredeneerd en zonder een greintje gevoel. Voor hem was een boekhouder niets meer en niets minder dan een rekenmachine die al of niet goed functioneerde.”

Ze haalde de schuif van de brievenbus in de hoogte om te zien of er post was en liet haar omlaag ploffen, luider dan strikt noodzakelijk was.

„Daar is Stans!” zei Lou's stem, vanuit de achterkamer.

't Gesprek werd ineens afgebroken en Tjerk riep luid:

„Ben jij het, Stans? Kom eens gauw hier. Er is nieuws.”

Stans, op den drempel van de achterkamer, voelde dadelijk de prettig-huiselijke stemming aan.

Lou, lange gymnasiast van vijftien had zich met een stapel schoolboeken op den divan geïnstalleerd.

Moeder zat in de serre met de stopmand naast zich.

Vader en Tjerk, genoegelijk diep weggeschoven in hun rieten fauteuils, hadden zich in dichte rookwolken gehuld. En 't theelichtje brandde in een hoek van de kamer... een klein, blauw vlammetje in den schemer.

Thee drinken, zwijgend naar Vader en Tjerk luisteren en heelemaal niet praten!

Maar vier lachende gezichten, die zich stille-tjes verheugden over 't een of 't ander, waren naar haar toe gekeerd.

„Dág,” zei Stans. „Wat kijken jullie? Wat is er aan de hand?”

„Een brief van Marjorie,” zei Tjerk op een diep-geheimzinnigen toon.

„Da's geen nieuws,” meende Stans, terwijl ze Lou's geleerdheid opzijschoof en op den divan

¹⁾ zomaar, zonder meer.

Handelsschool „Mercurius” z Arnhem

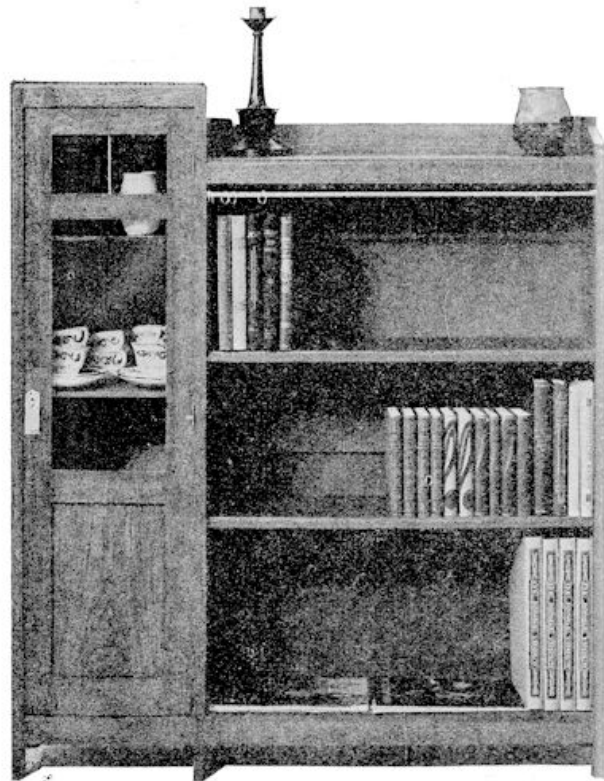
Directeur: A. v. d. Horst

Gedipl. Accountant en Leeraar M. O.

Reeds sedert jaren de *gunstigst bekend staande* instelling voor *succesvolle, aangename en goedkope schriftelijke* opleiding voor de *praktijkexamens* in het Boekhouden, de Nederlandsche, Duitse en Engelsche Handelscorrespondentie en de Stenografie.

Cursussen voor beginners en gevorderden.

Vraagt nog heden prospectus en proefles voor het vak dat U het meest interesseert. U ontvangt een en ander onmiddellijk, gratis en franco en zonder eenige verplichting met naamlijst van *méer dan 700 geslaagde cursisten* voor de officieele praktijkdiploma's Schrijft onmiddellijk!

Deze Boekenkast gratis

voor wie in het tijdvak van 15 September 1930 tot 31 Januari 1931 de meeste abonnee's op „De Jonge Vrouw” aanbrengt. — Bovendien voor iedere aangebrachte abonnee nog keuze uit mooie cadeaux.

Zie het uitvoerige prospectus in het Septembernr.

neerplofte.

„Sinds jij dat gouden ringetje om één van je vingers draagt, hebben we drie maal in de week Engelschen post in huis.”

„Ja maar, er is een brief voor jou. Marjorie verwacht je over drie weken.”

„Marjorie? Verwacht mij? In Southampton? JÓ, loop rond!”

„Vriendelijk. Denk je iemand een pleziertje te bezorgen en dan kan je nog rond loopen op den koop toe.”

„Hier!” zei vader en hij stopte Stans 'n dicht-beschreven velletje postpapier in de hand.

Stans lás, lás! Haar oogen werden ál wijder van louter verbazing.

„Doe je mond dicht,” plaagde Lou. „'t Staat zoo onnoozel.”

Stans hoorde het niet eens.

My dear Stans... Tjerk writes that you are looking very poorly,... the outcome of overwork of course. That is not very clever of you, sister-in-law to be. Don 't you think so yourself? I have got an idea! Why don 't you come here for June and July? It will be a great change for me and I am sure we will get on well together. We can make trips to the Isle of Wight, the New-Forest and Bournemouth.

The two-seater is a good pal. As Tjerk is also coming in July or August, we shall all three be able to travel back to Holland together.

Mother — I may say mother of course — has asked me to come and stay with you.

Don 't you think this a wonderful plan?

Now, don 't say that you won't come. 1)

* Stans had een gevoel of het bloed wegstroomde uit haar hoofd. Ze vouwde 't papier dicht en keek verwezen naar de gezichten van vader en moeder — van Lou en Tjerk.

Ze zag ineens Marjorie voor zich, Tjerk's fleurig meisje met 't levendige gezicht en den joligen, aanstekelijken lach. In de Kerstvacantie had ze voor 't eerst bij hen gelogeerd en hoewel eerst waf stug en gereserveerd, wist ze later alle harten voor zich te winnen.

Met Marjorie naar Wight, New-Forest, Bournemouth?

„Nee,” stotterde ze beduusd. „Hoe kan dat nu? Zeg dat 't niet waar is! 't Is natuurlijk een mop.”

1) „My dear Stans Tjerk schreef me dat je er slecht uitziet en dat je aardig op weg bent om je zelf te overwerken. Dat is niet erg verstandig, schoonzuster in den dop! Vindt je zelf wel? Weet je wat je doet? Je komt de maanden Juni en Juli maar naar mij toe. Is dat geen idee? 't Is voor mij een prettige afwisseling en we zullen 't best kunnen vinden samen. We gaan dan naar Wight, New-Forest en Bournemouth. De two-seater is een goeie kameraad. Tjerk komt ook een poosje in Juli en dan gaan we in Augustus met z'n drietjes terug naar Holland. Moeder — ik mag nu immers ook wel van Moeder spreken? — heeft me te logeeren gevraagd. Is het zoo geen dol-gezellig plannetje?”

Doof?

Dank zij onze schitterende uitvinding zijn thans de aan dootheid verbonden lasten en zorgen voorbij. Ons boek „Goed Nieuws Voor Hen Die Doof Zijn” op verzoek gratis.

N.V. AMERICAN ACOUSTICON, 34 NIEUWE PLEIN ARNHEM.

VACANT

BYLOOS'

HOOFD EAU DE COLOGNE

WORDT ONDER ALLE STANDEN GEBRUIKT EN GEWAARDEERD

AHA!!.....

ZUURKOOL MET
ANTON HUNINK'S
GELDERSCHE WORST

.....
EEN WAAR GODENMAAL!

VRAAGT UWEN WINKELIER
HET MERK „PRIMA”
INDIEN NIET VOORRADIG,
SCHRIFT ONS OM INLICHTINGEN.
ANTON HUNINK — DEVENTER
HOFLEVERANCIER

Chr. Rusthuis „HEBRON”

Hilversum — Loosdrechtscheweg 3

voor vrouwelijke herstellenden en rustbehoevenden
De inrichting is gelegen in grooten, boschrijken tuin.
Centrale verwarming. Het geheele jaar geopend.
Prosp. en inl. bij de directrice
Mej. M. M. SAMSOM.

Tjerk lachte.

„Ik zal me nog eens inspinnen om jou een gezellige vakantie te bezorgen.”

Maar Moeder vertelde:

„Ja, 't is heusch Tjerk's initiatief, hoor! We vonden allemaal dat jij er zoo slecht uitzag den laatsten tijd en dat je er noodig uit moest. Toen hebben Marjorie en Tjerk 't samen bedisseld. En 't komt allemaal prachtig uit.

Vader en ik nemen Rietje mee naar Zwitserland. Lou gaat dadelijk na 't overgangsexamen kampeeren en als Tjerk in Juli naar Engeland gaat, sluiten we het huis. En aan 't eind van Augustus zijn we allemaal weer thuis... Marjorie ook. 't Is werkelijk erg gezellig bedacht.”

Stans keek naar Tjerk die goedig en een klein beetje zelfvoldaan, glimlachte. Zoeven in de gang, was ze kriegelig geweest, had ze gedacht:

„Koel, beredeneerd en zonder een greintje gevoel... zóó is Tjerk.”

En nu had hij uit bezorgdheid voor haar, dit alles in elkaar gezet.

Ze wist heelemaal niet wat ze zeggen moest. 't Kwam zóó dwaas-onverwacht temidden van haar getob en gepicker. Ze frommelde den brief in elkaar en vocht tegen een paar koppige tranen.

En de anderen lachten maar.

Lou gaf haar een duw met z'n Ovidius en Vader zei:

„Nu maar gauw passage bespreken bij de Maatschappij Nederland. Daar zou ik morgenochtend maar dadelijk op af gaan. Als alles al vol is ga je maar met de Harwichlijn naar Londen en vandaar naar Southampton.”

„Maar... maar... m'n werk. Ik kan er toch maar niet zoo tusschen uit trekken!”

„Idioot!” zei Lou diep-verontwaardigd.

Maar Moeder schoof hem opzij en kwam naast haar op den divan zitten, stak haar arm door dien van Stans. „Luister nou eens, Stans... Je hebt een drukken tijd achter den rug met al dat werk voor die architect. Je komt iederen dag stiller en bleeker thuis. Als je heel dom bent, ga je zoo nog een maandje door en dan heb je niets aan je vakantie. En als je verstandig bent, maak je alleen 't hoognoodige af, ruim je je atelier eens flink op en sluit je den boel tot September. Je hebt drie weken den tijd om alles te regelen. 't Is zoo mooi mogelijk.”

„O zóó,” bromde Tjerk en met een vaderlijk tikje op Stans' schouder, liet hij er op volgen:

„Vacantie-nemen is voor jou gewoonweg economisch beleid. Je kan de dingen niet frisch weergeven als je zelf suf en duf bent. Cheer up girl!), pak je koffers en smeer 'm!”

1) Wees vroolijk, meisje.

GRIJPT DE KANS!

Het is nu de tijd om nieuwe abonnée's voor „De Jonge Vrouw” te winnen.

Zorgt dat ge ook uw deel ontvangt van de mooie aanbrengrpremies.

**Verbijsterend goed
wat 'n Ritsema doet!**

'n Stofzuiger, gebouwd volgens geheel nieuw principe... vee-rend anker... zuigmond aan uiteinden extra verbreed... zéér soepele schuier!

f 125.-

Ritsema
Stofzuigers
Hilversum.

VACANT

HET KOSTBAAR GESCHENK

DE JONGE
VROUW -

DOOR
DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

[Be careful with the happiness with which God entrusts you; it is a precious gift¹⁾].

I.²⁾

MET de teekenportefeuille onder haar arm en de handen in de zakken van haar jas, liep Stans Tjadema van haar atelier naar huis. „De grachten maar nemen”, dacht ze, een beetje dof na den langen dag van ingespannen werken. „Dat is mooi in den schemer. 't Looft wel om en ik ben moe.... maar die drukke, rommelige straten zijn verschrikkelijk.”

Ze liep den boomenkant.

Boven haar hoofd was het frissche groen van veel jonge blaadjes.

In de vensters van de hooge heerenhuizen aan de overzijde, legde het late licht nog wat glanzen, en een baldadige en onrustige wind joeg rimpels over het grachtwater, zeilde hoog over de boomtoppen en speelde met een stuk papier, dat uit haar portefeuille stak.

Stans merkte het niet.

Haar gedachten waren nog heelemaal bij het werk. Ze was mooi opgeschoten aan de nieuw-ontworpen fries, een opdracht van den jongen binnenhuisarchitect, waar ze de laatste maanden veel mee samengewerkt had.

Maar óver den voldoening-gevenden arbeid van dien middag heen, reikte haar denken terug naar de mislukking van den morgen.

Voor den derden keer had 't oude, grijze vrouwtje geposeerd en voor den derden keer had ze als een wanhopige zekerheid gevoeld, dat ze dit niet aan kon, dat ze het niet begreep.... het stille, moede gezicht met de oogen die licht waren, maar donker *schenen* door hun strakke in-zich-zelf-gekeerdheid.

Ze had dit niet moeten beginnen, ze had dadelijk moeten bekennen: „ik durf 't niet” toen Caspars haar dit model stuurde.

„'n Prachtige kop!” had hij gezegd. „En een goeie ziel die een beetje voortgeholpen moet worden. Ze heeft nog nooit geposeerd.” En toen Stans aarzelde en sprak van: „Zoo'n moeilijk gezicht, zoo gesloten en vreugdeloos”, had hij

¹⁾ Wees voorzichtig met het geluk, dat God aan je handen toevertrouwt; het is een kostbaar geschenk.

²⁾ Zie Correspondentie v. d. Red., pag. 64 v. d. nummer.

gelachen: „Nog altijd dezelfde schuchtere Stans van vroeger. Durf 't toch aan. Probéér het dan tenminste.”

En de oude, bedachtzame Schuurs, die haar al haar Academiejaren door met raad en daad bijgestaan had was even op komen loopen toen ze aan de eerste studie begon en hij had gezegd dat hij er veel van verwachtte.

Ja, *dat* was 't hem juist.

Na het succes dat „Baby Rob Griss” haar bezorgd had en vooral na den geslaagden kop van Bert, verwachtte iedereen meer en verwachtte iedereen beter. Zij zelf verwachtte 't meest en het hevigst.

Maar Robje Griss' argeloos figuurtje en zijn bol gezichtje dat zich zoo vol toewijding over 't speelgoed boog, was ze zeer nabij gekomen. 't Had haar ontroerd omdat ze 't wezen ervan kon begrijpen.

Bert had ze geschilderd voor zijn eerste, groote zeereis.

Hij had weinig geposeerd.

Ze legde de laatste hand aan het kleine doek, toen zijn schel gefluit nog door het huis klonk, toen zijn luide, schertsende stem moeder met het komend vertrek trachtte te verzoenen, en Lou en Rietje apen en papegaaien beloofde. Een broer waar je mee bent opgegroeid, wiens onstuimig jongenshart je door en door kent, zou je *die* dan ook niet kunnen weergeven met 't beste dat in je was?

't Was Bert geworden, Bert met zijn meest-uitdagende gezicht en met oogen die wonderen verwachtten.

Zuiver en argeloos was Baby Rob geweest, trouwhartig en gaaf was óók Bert. Maar *dit* gezicht met den smallen mond, de oogen die niets verwachtten en waarin tóch een zacht licht leefde, dit begreep ze niet. 't Was heel het mysterie van een lang leven saamgevat in een klein ovaal.

Ze kon 't „over-nemen”, zóó dat 't leek, en 't zou niet slécht worden, maar leeg en zonder beteekenis. En dat *mócht* niet. Dat mocht nooit.

En dan de twijfel die onmiddellijk bezit van haar nam na dagen als deze.

Want waaruit kwam haar onmacht voort?

Beheerschte ze het materiaal nog niet vol-

doende? Of was het artistieke impotentie, gebrek aan inzicht en begrip dat nooit te verbeteren zou zijn?

Dát was 't zwaard van Damocles dat voortdurend boven haar hoofd hing. Als haar iets lukte, als er werk uit haar handen kwam dat goed was, dan was er wel vreugde, maar zekerheid had ze nooit.

Ja, zes jaar geleden toen ze van de H.B.S. kwam, toen was ze zeker geweest, toen had ze het aangedurfd terwijl ze toch wist dat 't vreugde en verdriet zou brengen, die ze alleen door te maken kreeg. Maar een volledig bezit was haar werk niet geworden.

Er bleef altijd een vage angst. De angst voor het half-talent.

Caspars, die haar kende vanaf haar bakvischjaren toen ze als vriendin van zijn dochter veel in zijn huis kwam, Caspars had eens gezegd:

„Jij bent zóó bang om een nietsnut en een half-talent te worden, dat die angst alléén je al tot een prulletje kan maken.”

Zoo wás 't ook wel. Maar waar lag het aan? Hoe kwam ze tot die onrust, tot die angst, die voortdurend als een remming werkte?

Ineens zag ze het duidelijk in een vreemde helderheid van denken en zóó overviel haar deze plotselinge zekerheid dat ze onwillekeurig even haar stappen inhield.

Gebrek aan Vertrouwen, dát was het. En daarom, daarom alleen kon ze het gezicht van 't oude vrouwtje niet begrijpen, want iedere lijn en iedere rimpel in dat grijze gelaat sprak van deemoed en overgave.

Wat was je ook als mensch, wat was je als kunstenaar zonder Vertrouwen?

Reddeloos overgeleverd aan je onberekenbare stemmingen. Innerlijk niet overtuigd van de noodzaak van je werk. Hoe kón 't dan ooit goed worden?

Maar ze wilde 't zoo maar niet opgeven. Ze wilde óók tot dat Vertrouwen en die groote Overgave komen.

En als het dan een nederlaag moest worden, wilde ze die eerlijk en moedig belijden. Ook dat wilde ze doen met een volledige overgave. Maar eerst de strijd. Eerst de grenzen zoeken! Ze was toch jong en sterk, en aan 't begin van haar leven.

En er waren toch ook dagen van intense arbeidsvreugde, van rust en blij begrijpen.

Ze moest werken... steeds opnieuw werken. En verder geduldig wachten.

Terwijl ze even 't hoofd wat hooger ophief en diep, héél diep ademde in de zoete lentelucht, dacht ze aan de stille woorden die eens Thomas à Kempis geschreven had:

„Strijd dan als een goed krijgsknecht, en zoo gij somtijds uit zwakheid valt, verzamel u nieuwe krachten, sterker dan de vorige, en vertrouw op mijne genade, welke u overvloediger zal geschonken worden.”

II.

Terwijl Stans in de vestibule haar portefeuille een veilig plaatsje gaf, frappeerde haar de kapstok met zijn leege haken.

Een pet van Lou, een regenjas en een hoed van Tjerk.

Ze moest ineens denken aan den wanhoopskreet van vroeger:

„Moeder, de kapstok is zoo vol. Ik kan er niet meer bij.”

En er kon nooit iemand z'n goed naar boven brengen, want ze moesten altijd allemaal „zoo dadelijk” weer weg.

En nu... Els getrouwd, Huib getrouwd, Bert op zee en Rietje op de Tuinbouw-Huishoudschool in Overijssel, zij 't bescheiden middenmootje, nog in huis met een oudsten en een jongsten broer.

Wat werd 't huis leeg en stil.

Ze hoorde stemmen vanuit de achterkamer. O, ze-zaten zeker in de serre.

Als er nu maar geen vreemden waren, kon ze heerlijk-ongeneerd even neervallen in een makkelijken stoel bij de open tuindeuren.

De kamerdeur kierde open.

Jip, de Airedaleterrier, stak zijn neus voorzichtig om den hoek en gluurde de gang in.

Toen hij Stans zag, kwam hij dadelijk naar haar toe en maakte zachtzinnig zijn opwachting.

Daar was vaders bedachtzame stem: „...we kunnen dien man toch maar niet mir nichts dir nichts¹⁾, ontslaan. Hij is jaren bij ons geweest. En bovendien... hij heeft een gezin.”

En dan Tjerk dadelijk, luid en beslist:

„Vader, 't is nu heusch geen tijd om van een zaak een philanthropische inrichting te maken. De man deugt niet voor zijn werk. Daarmee basta!”

Stans, neergehurkt in de gang met Jip's kop op haar knie, dacht kriegelig: „Dat was weer echt Tjerk, hoor. Koel, beredeneerd en zonder een greintje gevoel. Voor hem was een boekhouder niets meer en niets minder dan een rekenmachine die al of niet goed functioneerde.”

Ze haalde de schuif van de brievenbus in de hoogte om te zien of er post was en liet haar omlaag ploffen, luider dan strikt noodzakelijk was.

(Zie vervolg achter in 't nummer.)

¹⁾ zomaar, zonder meer.

„Daar is Stans!” zei Lou's stem, vanuit de achterkamer.

't Gesprek werd ineens afgebroken en Tjerk riep luid:

„Ben jij het, Stans? Kom eens gauw hier. Er is nieuws.”

Stans, op den drempel van de achterkamer, voelde dadelijk de prettig-huiselijke stemming aan.

Lou, lange gymnasiast van vijftien had zich met een stapel schoolboeken op den divan geïnstalleerd.

Moeder zat in de serre met de stopmand naast zich.

Vader en Tjerk, genoegelijk diep weggeschoven in hun riefen fauteuils, hadden zich in dichte rookwolken gehuld. En 't theelichtje brandde in een hoek van de kamer.... een klein, blauw vlammetje in den schemer.

Thee drinken, zwijgend naar Vader en Tjerk luisteren en heelemaal niet praten!

Maar vier lachende gezichten, die zich stille-tjes verheugden over 't een of 't ander, waren naar haar toe gekeerd.

„Dág,” zei Stans. „Wat kijken jullie? Wat is er aan de hand?”

„Een brief van Marjorie,” zei Tjerk op een diep-geheimzinnigen toon.

„Da's geen nieuws,” meende Stans, terwijl ze Lou's geleerdheid opzijschoof en op den divan neerplofte.

„Sinds jij dat gouden ringetje om één van je vingers draagt, hebben we drie maal in de week Engelschen post in huis.”

„Ja maar, er is een brief voor jou. Marjorie verwacht je over drie weken.”

„Marjorie? Verwacht mij? In Southampton? Jó, loop rond!”

„Vriendelijk. Denk je iemand een pleziertje te bezorgen en dan kan je nog rond loopen op den koop toe.”

„Hier!” zei vader en hij stopte Stans 'n dicht-beschreven velletje postpapier in de hand.

Stans lás, lás! Haar oogen werden ál wijder van louter verbazing.

„Doe je mond dicht,” plaagde Lou. „'t Staat zoo onnoozel.”

Stans hoorde het niet eens.

My dear Stans... Tjerk writes that you are looking very poorly,... the outcome of overwork of course. That is not very clever of you, sister-in-law to be. Don 't you think so yourself? I have got an idea! Why don 't you come here for June and July? It will be a great change for me and I am sure we will get

on well together. We can make trips to the Isle of Wight, the New-Forest and Bournemouth.

The two-seater is a good pal. As Tjerk is also coming in July or August, we shall all three be able to travel back to Holland together.

Mother — I may say mother of course — has asked me to come and stay with you.

Don 't you think this a wonderful plan?

Now, don 't say that you won't come.¹⁾

Stans had een gevoel of het bloed wegstroomde uit haar hoofd. Ze vouwde 't papier dicht en keek verwezen naar de gezichten van vader en moeder — van Lou en Tjerk.

Ze zag ineens Marjorie voor zich, Tjerk's fleurig meisje met 't levendige gezicht en den joligen, aanstekelijken lach. In de Kerstvacantie had ze voor 't eerst bij hen gelogeed en hoewel eerst wat stug en gereserveerd, wist ze later alle harten voor zich te winnen.

Met Marjorie naar Wight, New-Forest, Bournemouth?

„Nee,” stotterde ze beduusd. „Hoe kan dat nu? Zeg dat 't niet waar is! 't Is natuurlijk een mop.”

Tjerk lachte.

„Ik zal me nog eens inspannen om jou een gezellige vakantie te bezorgen.”

Maar Moeder vertelde:

„Ja, 't is heusch Tjerk's initiatief, hoor! We vonden allemaal dat jij er zoo slecht uitzag den laatsten tijd en dat je er noodig uit moest. Toen hebben Marjorie en Tjerk 't samen bedisseld. En 't komt allemaal prachtig uit.

Vader en ik nemen Rietje mee naar Zwitserland. Lou gaat dadelijk na 't overgangsexamen kampeeren en als Tjerk in Juli naar Engeland gaat, sluiten we het huis. En aan 't eind van Augustus zijn we allemaal weer thuis... Marjorie ook. 't Is werkelijk erg gezellig bedacht.”

Stans keek naar Tjerk die goedig en een klein beetje zelfvoldaan, glimlachte. Zoeven in de gang, was ze kriegelig geweest, had ze gedacht:

„Koel, beredeneerd en zonder een greintje gevoel... zóó is Tjerk.”

1) „My dear Stans Tjerk schreef me dat je er slecht uitziet en dat je aardig op weg bent om je zelf te overwerken. Dat is niet erg verstandig, schoonzuster in den dop! Vind je zelf wel? Weet je wat je doet? Je komt de maanden Juni en Juli maar naar mij toe. Is dat geen idee? 't Is voor mij een prettige afwisseling en we zullen 't best kunnen vinden samen. We gaan dan naar Wight, New-Forest en Bournemouth. De two-seater is een goeie kameraad. Tjerk komt ook een poosje in Juli en dan gaan we in Augustus met z'n drietjes terug naar Holland. Moeder — ik mag nu immers ook wel van Moeder spreken? — heeft me te logeeren gevraagd. Is het zoo geen dol-gezellig plannetje?”

En nu had hij uit bezorgdheid voor haar, dit alles in elkaar gezet.

Ze wist heelemaal niet wat ze zeggen moest. 't Kwam zóó dwaas-onverwacht temidden van haar getob en gepieker. Ze frommelde den brief in elkaar en vocht tegen een paar koppige tranen.

En de anderen lachten maar.

Lou gaf haar een duw met z'n Ovidius en Vader zei:

„Nu maar gauw passage bespreken bij de Maatschappij Nederland. Daar zou ik morgenochtend maar dadelijk op af gaan. Als alles al vol is ga je maar met de Harwichlijn naar Londen en vandaar naar Southampton.”

„Maar... maar... m'n werk. Ik kan er toch maar niet zoo tusschen uit trekken!”

„Idioot!” zei Lou diep-verontwaardigd.

Maar Moeder schoof hem opzij en kwam naast haar op den divan zitten, stak haar arm door dien van Stans. „Luister nou eens, Stans... Je hebt een drukken tijd achter den rug met al dat werk voor die architect. Je komt iederen dag stiller en bleeker thuis. Als je heel dom bent, ga je zoo nog een maandje door en dan heb je niets aan je vacantie. En als je verstandig bent, maak je alleen 't hoognoedige af, ruim je je atelier eens flink op en sluit je den boel tot September. Je hebt drie weken den tijd om alles te regelen. 't Is zoo mooi mogelijk.”

„O zóó,” bromde Tjerk en met een vaderlijk tikje op Stans' schouder, liet hij er op volgen:

„Vacantie-nemen is voor jou gewoonweg economisch beleid. Je kan de dingen niet frisch weergeven als je zelf suf en duf bent. Cheer up girl¹⁾, pak je koffers en smeer 'm!”

Ze rekende stilletjes voor zich heen:

„De fries krijg ik nog wel af... en 't oude vrouwtje kan ik in September terug laten komen. De opdracht van de Verbeeks van 's Graveland moet tóch uitgesteld worden omdat 't kindje ziek is. Er zijn dan alleen nog maar een paar kleine dingen, die wachten kunnen.”

Een heerlijke onverschilligheid nam ineens bezit van haar.

„Alles laten wachten! Er uit trekken! Andere menschen zien, een andere taal hooren. Krijt-kusten... havens... de zeewind langs je hoofd. Hiep hoy! Ze deed 't! Ze deed 't!”

En mét de onverschilligheid kwam de blijdschap haar hart binnenbuitelen.

Ze knuffelde even moeder's arm, was dan met één sprong bij Tjerk en trok hem hardhandig aan zijn ooren.

„Tjerkie, je bent een engel.”

1) Wees vroolijk, meisje.

„Néé,” zei Tjerk, diep verontwaardigd zijn haar gladstrijkend:

„Een éngel! stel je voor!”

Maar Stans had al één van Lou's lange stelten te pakken.

En Lou, die dadelijk klaar was voor een stoeipartijtje, dolde met haar de kamer door.

Jip sprong om hen heen en hapte woest naar de slippen van Stans' jurk.

„O menschen, help!” steunde Stans, neervalend op een stoel. „Toen ik binnenkwam voelde ik me zestig en nu voel ik me tien.”

„Voor tien jaar vind ik je wel zielig uit je krachten gegroeid,” lachte moeder. „Je bent nu precies weer mijn bakvisschen-Stans van de H. B. S. We hebben je in een tijd niet zóó gezien, ploeteraarstertje. Wil je thee? En hier is cake en biscuit.”

„O moeder... ik moet een nieuwe badjas hebben en een blazer... en o ja, koffers! En m'n racket is schoon op. O, wat heb ik veel noodig.”

„Das ewig-weibliche,”¹⁾ zuchtte Tjerk wijsgeerig. „Zorg jij nou maar eerst voor je passage. Moeder, wilt u me m'n thee mee naar boven geven. Ik heb nog wat te werken.”

„Majorie schrijven. Voor den derden keer in deze week!” plaagde Lou. Maar Stans zei:

„Schrijf maar dat ik gewoonweg dol ben. Morgen schrijf ik zelf een langen brief.”

Samen met moeder aan tafel geschoven, 't blonde en 't grijze hoofd dicht bijeen onder het lamplicht, ging ze toen haar garderobe-lijst na. Lou verdiepte zich opnieuw in zijn werk. Z'n lange arm deed zoo nu en dan een uitval in de richting van de biscuits.

En vader sorteerde zijn onmogelijken stapel couranten en stak een nieuwe sigaar op.

Als Stans opzag, keek ze langs zijn grijs hoofd, door de open serredeuren den schemer-donkeren tuin in.

De nerveuse wind blies nog steeds onrustige geluiden door de boomtoppen. Ze keek naar den hoogen populier die zich scherp afteekende tegen de lichtere lucht. Haar uitbundigheid was verdwenen. Maar de blijdschap bleef.

En toen ze dien avond slaperig en suf van al het gepraat en gereken, haar bed opzocht, kon ze het niet laten om even Tjerk's kamer in te loopen en met een hartelijk klapje op zijn breeden schouder, te zeggen:

„Je weet niet half wat een weldaad je me bewezen hebt.”

„Jawel! Maak alsjeblieft dat je wekomt. Je

1) Het eeuwig-vrouwelijke.

ziet er heusch niet florissant uit met je slaperige oogjes," hoonde Tjerk.

Maar met haar hoofd om den hoek van de deur, zei Stans onverstoobar:

„I say Tjekkie... you are a jolly, good fellow!"¹⁾

III.

„Als u even wacht, zal ik de Maatschappij Nederland opbellen," zei het mannetje achter de lange toonbank en hij schoof zijn uilenbril wat rechter.

Stans knikte genadig.

't Was druk in het reisbureau.

Aan haar linkerkant stond een Duitscher, aan den rechterkant iets dat Engelsch sprak en zichzelf in een afzichtelijk wijde plus-four-suit gestoken had.

De Duitscher bleek naar Zwitserland te gaan.

De plus-four-suit-man verknauwde de woorden, „Peking" en „Tokio."

Op de bank tegen den muur onder een geweldige reclame van „de kortste en de prettigste reis naar Amerika" zaten een paar echt-knusse, Hollandsche dames geanimeerd op een of ander te wachten.

Stans leunde nonchalant tegen de gedistingeerd-glanzende, mahoniehouten toonbanken, keek naar de reclameplaten langs de muren.

„Met Wim Muller naar Afrika."

„Bezoekt Dusseldorf."

„Neem de Pullman naar Parijs."

„La ville lumière²⁾ in den seizoentijd."

„Ik zou je aanraden," sprak de dikste dame op de bank, „ik zou je aanraden,.... draag je avondjaponnen vooral niet aan dek. Zij kunnen niet tegen zeelucht...."

„How much?" vroeg Stans' rechterbuurman.

„Wunderbar, reizend!" mompelde de Duitscher, over een exotisch-gekleurden gids gebogen.

Het mannetje met den uilenbril stak zijn neus om den hoek van de telefooncel.

„Ik bereis op 't oogenblik de heele wereld," dacht Stans geamuseerd.

„Er is een hut vrij, dame... moet ik maar bespreken?"

Stans knikte en een paar minuten later kwam 't mannetje haar vertellen dat alles in orde was.

Stans maakte de verzekering van haar bagage in orde, betaalde en glipte na het cosmopolitisch: „all right" van den bediende, achter den breeden Duitschen rug om, de deur uit.

Nu naar het atelier. Vanmiddag kwam 't vrouwtje nog poseeren. Ze zou een houtskool-

schets maken. Die nam ze dan mee op reis. Misschien zou ze zóó dat wonderlijke gezicht meer leeren doorgronden. Met houtskool kon je markanter werken.

Zooals ze nú de werkdrijf in haar vingers voelde! En 't heerlijke gevoel dat ze in zich had!

Een gevoel dat je deed denken aan wapperende vlaggen in een zonnige straat, aan een blauwe lucht boven een onstuimige zee!

Op het achterbalcon van de tram reed Stans door de zomerschzonnige straten en luisterde met ongeveinsde belangstelling naar het onlogische verhaal van den conducteur die klaagde over zijn kippen die maar niet leggen wilden en toch Leghorns heetten.

IV.

Stans werkte.

En om haar heen was de stilte.

De beide hooge vensters stonden open op den kleinen tuin en er was een doffe geur van nat-geregend gras in de kamer.

Door de lichte gordijnen kwam een mild, verzadigd middaglicht naar binnen. En in dit wijde licht stond ernstig en bezonken de stilte van ingespannen volhardende arbeidzaamheid.

In 't midden van het atelier zat het oude vrouwtje, tenger en fragiel in haar vaal-zwarte japon. Stans had haar gemoedelijk een paar kussens in den rug gestopt en een poosje gebabbeld om haar schuchtere onwennigheid weg te praten.

Nu zat ze daar, zwijgend in zichzelf verloren; 't kleine hoofd hing wat over naar één kant en weerloos-open lagen de verrimpelde handen in den smallen schoot.

Stans zat in haar linnen jas, gebogen over het teekenbord. In volkomen toewijding en aandacht was haar hoofd genegen naar het werk van haar handen.

Haar lippen lagen stijf opéén gesloten en in haar oogen was een strak en onverzettelijk willen.

Soms hief ze één oogenblik het hoofd wat hooger en staarde peinzend weg van haar model 't raam uit.

Boven de oude huizen aan den anderen kant van 't tuintje, leefde een licht, teer en liefelijk als het zachte glanzen van goud-doorgloeid paarlmoer.

Stans kende dit licht van vele andere middagen, en ze had het zeer lief. Telkens als ze haar jong gezicht ophief, kwam de blijdschap in haar oogen, de blijdschap om dit licht dat goed was en dat stil maakte, stil daar binnen, waar naast den woesten werkiyver altijd dreigde, onrust en onzekerheid.

1) „Ik zeg maar, Tjekkie . . . je bent een leuke, beste kerel!"

2) De Lichtstad (Parijs).

Engeland was nu héél ver weg. 't Was een nieuwe vreugde die wel komen ging, maar nog niet te grijpen lag.

Nú was er alleen maar dit werk. Ze bekeek het met een kritischen, keurenden blik.

„O, 't moest nu beter worden, 't moest goed worden. 't Was zoo stil, zoo zonder rumoerige lijnen. En er was iets goeds, iets dankbaars diep in haar. Alles wat leefde kwam ze nu wel zéér nabij.”

„God...” dacht ze klein en deemoedig. „God, wat heb ik uw wereld lief en wat heb ik uw menschen lief.

En wat hou ik ontzaggelijk veel van het werk, dat Gij in mijn handen gelegd hebt.”

Stans werkte.

En om haar heen was de ernstige bezonken stilte.

V.

„Sapperdekriek, wat een schuit, zeg!” zei Lou hartgrondig. „Ik zou wel zóó met je mee willen.”

Ze zaten samen koffie te drinken in een van de salons, Moeder, Stans en Lou. Lou had de koffie besteld en hij had mogen betalen ook uit Moeder's portemonnaie die hem stilletjes onder de tafel door, aangereikt werd. Stans móést hem daar wel even mee plagen, of ze wilde of niet.

„Zoo'n kind nog, die Lou”, dacht ze, met een knipoogje naar Moeder. „Leuk jog toch wel!”

Maar haar gedachten bleven maar een enkel oogenblik bij den broer. Er was zooveel nieuws en belangrijks te zien. Een koffie-kleurige bediende met een wit jasje aan en een gebatikten doek scheef om zijn hoofd — één punt rechtvaardig omhoog — schoof geluidloos langs hen heen om aan het tafeltje naast het hunne te bedienen. De oude mevrouw die achter Moeder zat en klaarblijkelijk haar zoon en kleinzontje uitgeleide deed, schreide zachtjes.... de zakdoek voor haar in-verdrietig gezicht. Het kleinzontje, een joggie van een jaar of acht met git-zwarte oogen en het eigenaardige gezicht van den halfbloed, stond tegen haar aangeleund en keek zwijgend-aandachtig naar haar op. „Zal je goed oppassen, Pietje? Zal je een lief jongetje zijn?” Pietje, zichtbaar onder den indruk van het emotioneele oogenblik, knikte van ja. De vader zweeg, trommelde zenuwachtig met de vingers op het tafelblad.

„Als ik weer op de onderneming zit, zal ik nog vaak aan alle rondjes denken, die jullie me gegeven hebben”, lachte een jonge man, een paar tafeltjes verder. „Bier djongos.... drie bier, één limonade. En vlug, ja!”

Een stem vlak achter Stans, praatte:

„We hebben bloemen naar haar hut gebracht. Het is een mooie hut. Ja, alles eerste klas. Als ze alleen maar niet zoo verdrietig was. Ik ben bang voor heimwee.”

En Stans verwerkte al die brokstukken van zinnen tot geschiedenissen en keek naar al de bedrukte, de bezorgde, de blijde gezichten.

Er waren menschen die druk spraken. Er waren méér menschen die zwegen. In alle hoofden waren gedachten aan afscheid, aan weerzien; aan komende tijden vol stilte en gemis.

De rooksalon was groot en warm van kleuren. De tafels en stoelen waren, evenals de betimmering, van dof mahoniehout. Overal stonden kleine, bont-gekleurde schemerlampjes en goedmoedige, breede fauteuils. Er waren hooge, breede ramen die uitzicht gaven op het promenadedek. Ze hadden met z'n drietjes de boot bezichtigd, voor zoover dat mogelijk was en ze waren al dadelijk tot de ontdekking gekomen dat Stans het bijzonder getroffen had met haar hut. Een mooie, groote hut was 't. En ze had het rijk alleen, voor haar reis van een dag en een nacht.

Er was een kaartje op de deur:

Mejuffrouw C. E. Tjadema.

Southampton.

Hutjongen: Amat.

„Je kunt hier een uur wandelen,” had Lou beweerd. „Zeven, acht groote stappen van je kooi naar de patrijspoort. Wat een kanjer van een spiegel, zeg. En o... kijk eens, Stans... een laddertje om in de bovenste kooi te komen. Je gaat natuurlijk boven, hè?”

Zelfs Moeder was door Lou's enthousiasme aangestoken, had geroemd en geprezen.

Maar Stans had zich een beetje beduusd gevoeld. Het was niet haar eerste groote reis. Verleden jaar waren ze naar Italië geweest.... een heel stel van de Academie. Maar toch....

„Dit was zoo anders,” dacht ze, terwijl ze een beetje afwezig voor zich heen staarde. „Dit was geen studie-reis en ze ging niet onder leiding. Het was toch wel fijn... zoo heel alleen.”

De stoomfluit gaf de eerste waarschuwing. Een dof, doordringend geluid! Het verwekte beroering in den rook-salon. Men begon handen te drukken. Omhelzingen! Tranen!

„Nou kerel, hou je maar taai, hoor!”

„Pietje, zeg Oma nog eens goedendag.”

„Dag lief jongetje-van-me. Zal je Oma niet vergeten?”

HET KOSTBAAR GESCHENK

DOOR

DE JONGE
VROUW -

DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

„MOETEN we nu niet gaan?” vroeg Moeder, „Meeen beetje nerveus door al de narigheid om zich heen.

Ze liepen naar het dek. Bij de loopplank was het een gedrang van menschen die bang waren er niet meer op tijd „af” te komen. Iedereen zocht een geschikt plekje bij de verschansing om straks familieleden en vrienden toe te kunnen wuiven. Men scheen juist klaar te zijn gekomen met het inladen. De kranen werden stop gezet, matrozen liepen heen en weer. Boven het lawaai uit gaf een stuurman bevelen met een harde, luide stem.

De tweede stoot!

Stans voelde Moeder's armen om zich heen. Een stevige kus op iedere wang. „Geniet maar veel en schrijf gauw. En Stans.... wees vooral voorzichtig. Je kunt soms nog zoo wild zijn.... zoo onbezonnen.”

„Tabeh!” zei Lou, met z'n stevige knuist in haar hand.

Stans liep mee tot de loopplank. Nog een handdruk. Nog een zoen.

Over den rooden looper van de breede stadietrap liepen ze dan naar beneden, Moeder en lange Lou.

Stans zocht een open plek bij de verschansing. Waar waren Moeder en Lou nu? Kon ze hen hier niet zien? Vervelend was dat. Wacht eens,.... daar hoorde ze Lou's fluitje. Hallo.... ja.... daar zag ze hen al!

„Seg Jen... ik krijg nog 'n daalder ven je!” riep een stem, vanaf den wallekant naar het achterdek.

„As ik weerom kom!” klonk het goedmoedige antwoord.

Er werd gelachen, geroepen en gezwaaid. De derde stoot ging de lucht in. Een stoomkraan draaide de stadietrap weg. De kleine sleepbootjes, kabouters naast het massale zee-kasteel, kwamen in beweging en spanden de kabels. De afstand tusschen wal en schip werd geleidelijk-aan.... o, héél langzaam, grooter en grooter.

Naast Stans stond een meisje dat waarschijnlijk als handschoentje de groote reis alleen ging ondernemen. Met strakke oogen staarde ze naar het troepje familieleden dat haar uitgeleide gedaan had. De uitdrukking op haar gezicht was een wonderlijke mengeling van blijdschap en

verdriet. Weemoed, zou je 't kunnen noemen, dacht Stans. Weemoed... als je iets liefs verlaat en iets liefs tegemoet reist.

„Good luck!”¹⁾ riep Lou's stem boven het rumoer uit. Stans lachte. Engelsch! Ze zou de eerste weken en maanden niet anders te hooren krijgen. Ze keek naar Moeder's gezicht. Lieve, grijze Moeder! Voorzichtig zijn en niet wild en onbezonnen, dat had Moeder ook gezegd toen ze een jaar of twaalf geleden voor het eerst alleen uit logeeren ging. Was ze werkelijk twee-entwintig, of was ze weer tien en een lastige belhamel die altijd gaten in haar kousen viel en even goed kon klimmen en hardloopen als Bert? De boot was nu heelemaal van den wal af en zette koers in de richting van het Noordzeekanaal. Al kleiner en kleiner werden de menschen tegen den achtergrond van de grijze loods. Ze liepen een eind mee, tot den kop van den steiger. Veel zakdoeken zwaaiden. Stans zwaaide óók.

Nóg zag ze Moeder en Lou... nóg... nóg... Nu kon ze hen niet meer onderscheiden. Tóch maar wuiven! Nog één wit zakdoekpuntje... een klein vlekje! Weg! Weg Moeder en Lou. En wég Amsterdam!

Ze was alleen en aan het begin van haar reis. En terwijl ze zich omdraaide, langzaam en een beetje besluiteloos, hoorde ze het geluid van een gong. Lunch? Zoo vroeg al? O, dat was natuurlijk met het oog op de menschen die uitgeleide deden tot IJmuiden en aan boord bleven lunchen. De bediende met de gong kwam het promenade-dek afgewandeld. Hij zocht zijn weg door de drukte zooals een poes op fluweelen pootjes over een volle étagère flaneert... zonder opzien, zonder belangstelling voor dat wat óm hem was. Zijn geheele aandacht was voor de gong met de verzilverde pijpjes, die hij bespeelde alsof het een gamelang-instrument was. Stans keek naar het bruine gezicht met den breeden neus en de neergeslagen oogen. Rust, volslagen rust! Het lichaam bewoog zich zonder gespannenheid, zonder weerstand, alsof het eeuwen lang dezelfde bewegingen uitgevoerd had en nu in apathie gevangen was. De hoofdhoek was van een prachtige roest-bruine kleur.

1) Veel succes!

Ding-dong-ding.. dong-ding-dong.. donggg...

Het geluid ging spoedig verloren in het gepraat en gelach en Stans besloot de eetzaal maar eens op te zoeken. Nu kon je nog gaan zitten waar je wilde, wist ze. Vanavond moest je een plaats reserveeren bij den hofmeester. Door de lange, smalle gangen met de roode loopers en de hutdeuren aan weerskanten, liep ze naar de hall. Overal dat eigenaardige zacht-gele lamp-licht... in de gangen en op de trappen. Alleen in de eetzaal was de zon de baas. Ze scheen door de ramen naar binnen en wierp een gezellig licht over de blank-gedekte tafels. Het zilver twinkelde sterretjes weg; het glaswerk glansde. Op iedere tafel het traditioneele olie- en azijnstel, honinggeel in 't zonlicht. Een feestelijke boel! De hofmeester hielp Stans met het zoeken van een plaats en ze kwam aan een groote, ronde tafel terecht waar een statige, grijze mijnheer een gesprek voerde met twee even statige, grijze dames.

„Ja zeker... een reis naar Algiers en Tunis kan schitterend zijn, wanneer het niet te warm is”, sprak de heer op afgemeten, hoewel zéér vriendelijken toon. „Nu is het weer uitermate geschikt. Mag ik u het menu aanbieden?”

En nadat hij het grijze dametje 't menu overhandigd had als ware het een vorstelrijk geschenk, wendde hij zijn waardig hoofd naar Stans en boog zwijgend ter begroeting. Waarop de beide dames ook zwijgend bogen en Stans, verlegen en een beetje onwennig, met een zonderlinge hoofdbeweging antwoordde. Ze was nog geheel en al geabsorbeerd in een nabetrachting over deze plechtige ceremonie, toen ze schichtig opzij schoof voor de magere hand van den zwijgenden Javaan, die een bord soep voor haar plaatste. Die lui waren ook zóó geruischloos! Ze joegen je gewoonweg doorlopend den schrik op 't lijf.

Tusschen het vroolijke gefinkel en gerinkel van messen en vorken, borden en glazen door, speelde het strijkje aan den anderen kant van de zaal, een geestige melodie. Javanen schoven af en aan in hun witte jasjes. De mandoer in zijn blauw pak met zilveren knopen, stond bij het buffet. Zijn donkere oogen staarden hooghartig over de hoofden der zittenden heen en volgden de bewegingen der bedienden. De hofmeesters schreden plechtstafig langs de tafels.

En aan weerszijden van de boot gleed het Hollandsche landschap voorbij, vlak en goedmoedig, schoon van eenvoud en gezapig-groen in het rijke zonlicht.

* * *

Na de lunch hield Stans een onderzoekings-tocht. Ze begon met het promenade- en sloepen-

dek, zag de kleine, practisch-ingerichte gymnastiekzaal en de afgerasterde kinderspeelplaats. Langs de kappers-salon en „de winkel” met z'n uitstalkast vol sieraden, wilde ze den weg terugzoeken naar haar hut. Maar dát ging niet zoo makkelijk. Tot tweemaal toe moest ze haar redding zoeken bij de groote plattegronden, die hier en daar hingen. Eindelijk stond ze dan voor de deur van „No. 269. Mejuffrouw C. E. Tjadema.” De zon scheen hier ook al naar binnen. Het mahoniehout van de kooien en kasten en het nikkel van de waschafels glom dat het een lust was. Stans kon de verzoeking niet weerstaan om even haar muiltjes en haar kimono aan te schieten en langs het laddertje tot in de bovenste kooi te klauteren. Hoep! daar lag ze!

En ze was moe ook. Ze had de laatste weken ook zoo jachtig moeten werken. Het was iederen avond laat geworden op het atelier en vanacht was het half drie geweest voor ze haar licht uitknipte. Oeoi! Wat een geeuw! Een zucht... en drie minuten later nóg een geeuw... toen een poos lang geen ander geluid dan de rustige ademhaling van een moede reiziger, die zoetjes aan in slaap gesukkeld is.

Een heele poos moest Stans wel geslapen hebben, want toen ze wakker werd en zich haastig naar omlaag liet glijden, lag de boot stil.

De sluizen! En Stans haastte zich omdat ze dit niet missen wilde. Ze jachtte om maar gauw klaar te komen, waschte zich, zwiepte haar muiltjes uit, schoot vlug in haar jurk en.... kwam tóch nog te laat, want voor ze haar hut verliet, was er al weer beweging in het schip en ze kwam nog juist bijtijds aan dek om de sluizen van uit de verte te zien. En alweer zwaaiende zakdoeken van menschen die hen „uitwuiden.”

„Dat is nou een strop!” dacht ze misnoegd. „Het is natuurlijk het eerste waar de jongens thuis naar vragen als ik terug kom.... de nieuwe sluizen. Maar goed uitkijken als ik op de thuisreis ben.”

Ze zocht een stil plekje op het achterdek. Het was kil ondanks de zonneschijn en ze zette den kraag van haar jas hoog op. De wind waaide door 'r haar en dat gaf voor het eerst een echt onbekommerd vakantiegevoel. De kust van Holland was een lange, ongelijke duinen-lijn. Er hing een nevel over het water die alles spoedig vervaagde. Een troep meeuwen scheerde aan en de vogels krijschten vervaarlijk terwijl ze om de boot cirkelden. Stans proefde den ziltten zeesmaak op haar lippen. Met de armen op de railing gesteund bleef ze staan staren naar de langzaam-verdwijnende kustlijn. Daar.... nu was er niets meer!

En nu moest ze voortmaken ook, want de hofmeester had dien middag in de eetzaal afgekondigd dat alle passagiers zich om vier uur met hun zwemvest om, op het sloependek moesten melden. Haar sloep was No. 7 op dek B. Ze had het in haar hut gelezen. Overal kwam ze passagiers tegen die zich in de zwemvesten gestoken hadden en nu als even zoovele hevig-omvangrijke lichamen door de gangen en over de dekken wandelden, op weg naar „hun sloep.”

In haar hut aangekomen, trok ze gauw het gevaarte van de plank boven de patrijspoort, deed 't zich om, kruiste de banden op haar rug en bond ze van voren met een stevigen strik vast. In den grooten spiegel moest ze even bakvischachtig grinniken om haar ongeloofelijke dikte. Dek B. was natuurlijk weer op sjouw. Hoe ze ook liep, ze kwam nooit bij sloep zeven uit. Een stuurmansleerling die juist het kantoor van den administrateur verliet, ontfermde zich over haar en wees haar den weg. En bij sloep zeven wachtte al een stuurman, met een potlood in de eene en een lijst in de andere hand.

Hij inspecteerde het zwemvest.

„In orde. Zeker al eens meer gedaan, niet? Nee? Nog nooit naar Indië geweest? Mooi land... de moeite waard, hoor! Hoe is uw naam? Tjadema! All right! Dank u.”

„Moeten we niet allemaal het water in?” vroeg Stans onschuldig. „Als het toch gebeurt, kan het meteen wel goéd gebeuren.”

De stuurman lachte.

„Als u het voorbeeld wilt geven... gráág. Een beetje afleiding zal de meeste passagiers goed doen. Zoo'n eerste dag... allemaal lange gezichten! En de lui zijn nog zoo gereserveerd tegen over elkaar.”

Ja, gereserveerd waren de menschen wel, dacht Stans toen ze even later in een gezellig hoekje van de conversatiezaal thee zat te drinken. Je kon zien dat iedereen nog een beetje huiverig was om kennismaking aan te knopen. „Zoo'n lange reis.... je-weet-niet-wat-je-aanhaalt.” Die stemming was het echt! Nu, wat haar betrof.... zij vond het heerlijk om eens een dag heelemaal alleen te zijn. Ze hoefde niet te praten, geen antwoord te geven op nieuwsgierige vragen, geen vervelende gesprekken gaande te houden. Ze kon fijn in haar hoekje zitten lezen of over het dek wandelen.

Na het diner, waarbij heel wat behuilde gezichten en zenuwachtig trillende lippen waar vielen te nemen, bleef ze nog een paar uurtjes zitten lezen in den muzieksalon. Een meisje speelde piano... stille, wat weemoedige muziek.

Om negen uur zocht ze haar hut op. Ze wilde echt uitgerust zijn als ze morgen aankwam. Al

de nieuwe indrukken moest ze naar behooren kunnen verwerken. En dan... morgen moest haar Engelsch er aan gelooven. Brrrr!

Ze ging op de bank voor het open patrijspoortje zitten, trok haar beenen op en sloeg de armen om de knieën. Zie zoo, daar zat ze. De nevel was dichter geworden. De zon, die laag boven den horizon hing, was als een platgeslagen gouden tientje, als een kern van goudglans waar van uit de lucht naar een steeds lichter en teerder geel vervloede. Het was stil. Stans hoorde den motor van het schip en het gedempte gepraat van de menschen, die in de gang langs de hutdeur liepen. Anders niets. Heerlijk was het om zóó stil te zijn.... zoo héél stil. Wat had ze deze oogenblikken weinig gehad het laatste jaar. Het was zoo'n druk, zoo'n rumoerig jaar geweest, met veel werk, met veel vrienden, met veel gepraat over hooge en diepe dingen. Hoe dikwijls hadden de vrienden en vriendinnen 's avonds in 't atelier zitten boomen... uren lang. Maar hier was alles zoo anders. Daar ginds achter haar, lag het kleine, vertrouwde Holland met het werk dat haar lief was, met de menschen waarvan ze hield. Vóór haar lag het groote, onbekende Engeland. Daar wachtten menschen die ze niet kende, daar wachtten belevingen die op geen andere belevingen zouden lijken. Ze was op weg naar het nieuwe, het onbekende.

En niets, *niets* was er rond haar dan lucht en water. Lucht en water! Oneindig en onafzichtbaar. Ruimte. Stilte. De zee...

Dit was het waar ze zoo hevig, zoo onstuimig naar verlangen kon, wist Stans. Dit was het verlangen dat Bert naar zee dreef.... dat zijn oogen telkens weer, voor iedere nieuwe reis deed kijken alsof ze wonderen verwachtten.

Hier moest je ademhalen met breede, sterke schouders. Hier moest je zien met wijde, aandachtige oogen. Hier verdween je nerveuse machteloosheid, je onevenwichtigheid. En je *praatte* niet over God en Christus, over wereldbeschouwingen en wereldproblemen, maar je denken werd dieper. Zoo *klein* voelde je je, zoo héél klein en toch een beetje beter dan anders.

Dit zou je willen vragen:

„God, maak me een eerlijk mensch, maak me een eenvoudig mensch. En geef mij stilte... veel stilte.”

Lucht en water!

Oneindigheid!

* * *

Lang, heel lang zat Stans voor de geopende patrijspoort. Tot het heelemaal donker was daar-

buiten en de misthoorn zijn eersten doffen kreet liet hooren. Bert zei altijd: „Wind en regen is niks. Mist is het ellendigste wat je hebben kan op zee.”

Stans stond op, knipte 't licht aan en maakte zich reisvaardig voor den nacht. Een beetje ongerust was ze wel. Het eentonige, angstige geluid daar boven haar hoofd en het geloop en gepraat van de menschen in de gang hield haar lang wakker. Maar tenslotte wonnen moeheid en slaap den strijd....

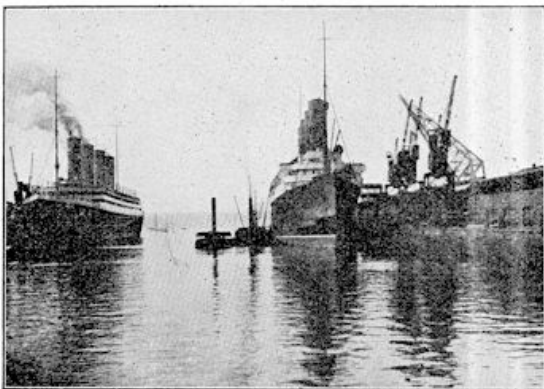
Een uur later lag de boot volkomen stil, gevangen en verborgen in den dichten, grauwen nevelsluier.

En heel dien nacht lang bleef de misthoorn zijn doffen klaagtoon uitstooten over het stille, diepe water.

Den volgenden dag was de mist wel opgetrokken. Maar nóg scheen de zon aan een neveligen hemel. Langzaam stoomde het schip voort, onverstoorbaar in 't zelfde tempo. Om tien uur moesten ze in Southampton zijn. En om twaalf uur kwam er eerst land in zicht. Na nog een paar uur varen kreeg het schip een loods aan boord en om half zeven passeerde men Portsmouth en Spithead, de landtong die even voorbij Portsmouth in zee steekt. De dek-hofmeester die wist dat Stans in Southampton debarkeerde, kwam bij haar staan en maakte haar op verschillende dingen attent.

„Nu heeft u rechts South-sea en links „the Isle of Wight.” Dat zult u wel van dichterbij zien later. Portsmouth is een marineplaats... de Helder in het groot. Ziet u daar ginds die vliegmaschinen? Er is een haven voor water-vliegtuigen bij Wight. Straks kunt u het zien... de machines liggen op een rij in 't water.”

„Wat zijn hier veel schepen buiten de haven,” zei Stans, terwijl ze een bewonderenden blik

En dit was me nog al zoo'n haventje!

wierp op de zeekasteelen die ze al varende passeerden. Ze lagen keurig-netjes achter elkander alsof er een denkbeeldige lijn getrokken was.

„Ja, veel schepen blijven hier liggen. Het is goedkoop. Dikwijls brengt een zoogenaamde tender¹⁾ de passagiers met hun bagage aan boord. Die geweldige schuit dáár is van de Cunard-Line. Prachtbooten!”

Stans keek haar oogen uit. Voor havens had ze van kind af aan een groote voorliefde gehad. En dit was me nog al zoo'n haventje!

Zóó druk had ze het met het verwerken van al het interessante om zich heen, dat ze Marjorie heelemaal vergat. Marjorie die daar ginds wachtte en die het weinigje Hollandsch dat ze haar eens, onder veel lachbuien en uitbundig plezier, bijgebracht hadden, vast al lang weer vergeten zou zijn. Eerst toen ze de landingsplaats gewaar werd en de menschen die daar op den steiger heen en weer liepen, drong het tot haar door dat ze haar laatste Hollandsche zinnen gesproken had en dat de komende weken Engelsch zouden brengen... Engelsch, Engelsch en nog eens Engelsch. Langzaam en statig stoomde de P. C. Hoofd op, tot langs den wallekant. En op het oogenblik dat de trossen uitgeworpen werden, ontdekte Stans een arm die zeer speciaal tegen haar scheen te zwaaien.

Een opgeheven gezicht dat lachte.

Marjorie!

„Hallo! Wellcome here! You all right?”²⁾

Hoog van de boot af, sprak Stans haar eersten Engelschen zin:

„Hallo! I am all right.... thanks.”³⁾

En dan met een gullen lach en een veelbeetenend armgebaar:

„And Tjerk sends heaps of love!”⁴⁾

* * *

Rooksalon eerste klas!

Aan een tafel met veel paperassen een statige heer met een streng gezicht. De purser (administrateur) zat naast hem, onberispelijk in zijn donker uniform en assisteerde.

Stans' pas werd aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen.

„Hoe lang blijft u in Engeland?” vroeg een korte, zakelijke stem in erg duidelijk Engelsch.

„Twee maanden” antwoordde Stans, even kort en zakelijk.

„Doel van uw komst?”

„Toerisme.”

„All right.”

1) hier: kleine stoomboot.

2) „Dáág. Welkom in Engeland. Is alles in orde?”

3) „Ja . . . alles is in orde. Dank je!”

4) vrij vertaald: „Tjerk laat je heel, héél hartelijk groeten.”

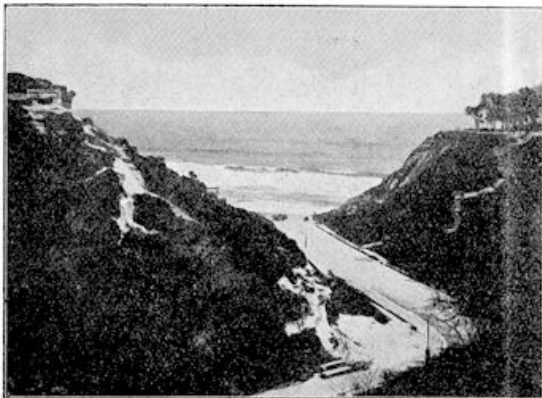
HET KOSTBAAR GESCHENK

DE JONGE
VROUW -

DOOR
DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

HET was precies elf uur toen ze de breede boulevards van Bournemouth onder de wielen hadden en daar beneden zich een wonderlijk blauwe en onrustige zee steeds maar weer golven zagen stuk breken op het smalle strand.

Bournemouth.

Ze voelden zich warm en stoffig van de lange rit en het duurde geen tien minuten of de auto's stonden netjes geparkeerd in de lange rij en zij zelf waren met groote sprongen de zee ingebuiteld. Alleen Edna's sprongen waren zoo groot niet. Edna had „zeevrees" en er was heel wat overredingskracht voor noodig om haar van het veilige strand in de gevaarlijke golven te krijgen.

Eén was er die haar meer bemoedigde dan alle anderen te samen en die haar tenslotte het laatste restantje angst deed overwinnen. Dat was niet Ronald, maar de man die in zijn schommelend roeiboortje voor grenswachter speelde en iedereen terug toeterde die zich drie centimeter buiten de grenslijn begaf.

Stans vocht een verwoede strijd met de golven. Overall is de zee even heerlijk.... dacht ze en er was een wonderlijk licht gevoel in haar hoofd, toen ze keek naar de blauwe lucht met de wilde witte wolken, daar hoog, héél hoog boven de zee. Ronald had een groote gummibal meegenomen en in een ommezen van tijd werd dit het voorwerp van belangstelling voor alle baders. Gelach en geroep klonk luid en schallend op

boven het geraas van de golven. De stem van de grenswachter waarschuwde: „Back there! Back there!"

Hoog spatte het water over hoofden en schouders.... dit spel was té heerlijk om kort te duren. Toen ze eindelijk de vaste wal weer opzochten werden ze verrast door Edna, die stille-tjes „uitgeknepen" was en nu keurig aangekleed, in een badstoel zat te wachten.

Ze lunchten aan het strand, met z'n zessen in een kring om een laag strandtafeltje heen en zagen elkaar met de minuut rooder worden van de zonnehitte. Tenslotte werden alle stoelen in het gelid gezet met de rugkant naar de zon en... de siësta begon.

Stans tuurde door haar oogharen heen het strand af. Het deed aan Scheveningen denken. Een pier met visschende menschen. Veel mijnheeren in wit flanel en dames in badpakken waar je nooit van je leven één slag in zou kunnen zwemmen.... auto's langs de boulevards.... een troep muzikanten. Alleen had je hier geen duinen. Een tandradbaantje kroop steil omhoog naar de bovenboulevard.

Soezig luisterde ze naar het gedempte gepraat van Bruce en Ronald,... om de rand van haar stoel zag ze nog juist een vlok heel blond haar van Arthur's voorovergebogen hoofd.... zijn smalle gebruide hand die met een paar stukjes steen speelde. Van Marjorie en Edna was niets te zien of te hooren. Zouden ze in slaap gedut zijn? De zeelucht máakte slaperig en het geluid van de golven... juist zooals in Holland... de golven zongen maar... zongen maar.... en.... enne....

En Ronald moest heel wat misbaar maken voor hij de slaperige leden van de expeditie tot de werkelijkheid terug gebracht had. Daar ging gerek en gezocht en gegaap aan vooraf.

„Het is bij drieën!" merkte Bruce zoo langs zijn neus weg op. Dat was een probaat middel.

Vooraf Marjorie werd ineens één en al activiteit.

„Dan mogen we wel eens bedenken hoe we het met de thee zullen doen. Zullen we in Bournemouth tea-en, heel netjes op stoelen en aan tafeltjes of zullen we zelf thee maken in de New-Forest?"

Met algemeene stemmen verkoos men „het primitieve boven het gecultiveerde”, zooals Marjorie dat geliefde uit te drukken. Maar voor ze landwaarts trokken werd er een groote tocht in en door en rond Bournemouth georganiseerd om Stans „een van Engeland's meest geliefde bad-plaatsen” te laten zien. Toen ze bij het terug rijden opnieuw de boulevard passeerden, zei Stans op zó'n intens-verlangende toon:

„Ik zou wel weer het water in willen”, dat Arthur die dit keer reed, wijselijk besloot er maar een schepje op te leggen uit vrees dat Stans anders van de boulevard af een duik in de golven zou nemen.

De afternoon-tea in het bosch, werd een groot succes.

Ze vonden dicht bij een zijpad een open plek waar de zon door de boomtoppen heen warm licht wierp over het gras en op een kleine ronde vijver, waar een paar eenden zich vermaakten tusschen waterlelies. Er lagen een paar omge-

Een kleine, ronde vijver...

hakte boomstammen en Ronald had al dadelijk een pracht plaats voor de primus gevonden. In een oogenblik hadden „de héeren-jongens” (het woord was van Edna) de koffers uit de auto gehaald en het bivak opgeslagen. Het tafellaken werd gespreid, de sandwiches kwamen te voorschijn, de cake... de scones... de crackers... de kaas.....

„Waarom denken menschen op een idyllische plaats als dit is, nog aan eten!” verzuchtte Arthur terwijl hij een schaal met vruchtenkoekjes op de geïmproviseerde tafel plaatste.

„Beste jongen..... omdat er anders niemand meer zou zijn om van de idyllische plekjes te genieten,” troostte Marjorie hem gemoedelijk. „Bovendien hoef je ons niets te verwijten, want je hebt zelf al drie sandwiches en een stuk cake op.”

Bruce aan de rand van de vijver met een kop

thee op zijn linkerknie en een ham-sandwich op de rechter, citeerde fijntjes:

Four ducks on a pond,
A grass-bank beyond,
A blue sky of spring,
White clouds on the wing;
What a little thing
To remember for years-
To remember with tears!¹⁾

„Nee maar...” plaagde Edna, „Bruce wordt poëtisch! Nou vraag ik je: voel je je wel goed, Bruce?”

Marjorie die heel stilletjes Tjerk's brief nog eens gelezen had, stopte de vierkante, groote enveloppe weer in haar tasch, en zei:

„Ik begrijp alleen niet hoe Bruce aan tranen kan denken. Ik heb de heele dag maar dat gedicht van Thomson in mijn hoofd... ik weet alleen niet precies hoe het is... Gouden geluk en zilveren vreugde en dan... Laat mijn stem klinken over heel de wereld. Dank, dank God voor het Leven.”

Ze zat daar midden in een zonlichtplek, de handen gevouwen om de knieën, en met een zó groot en ernstig geluk in haar oogen, dat ze allen even naar haar kijken moesten.

Bruce draaide zich om tot hij voorover lag en zijn lange beenen bijna in het water terecht kwamen.

„Ronald, jongen!” zei hij met een glimlach. „Als de wereld meer menschen bezat die blij konden zijn zooals jouw zuster blij is, zouden de tobbers en de piekeraars het niet zoo moeilijk hebben.”

Ronald gaf hem geen antwoord. Hij stond rechtop achter de boomstam die Marjorie en Edna tot zitplaats diende en zijn hand lag op Edna's schouder, terwijl hij de laatste regels van het gedicht zacht voor zich heen zei:

„O my Love and Life, o my Life and Love,
Thank God for you!”²⁾

En heel stil waren ze dan een oogenblik lang alle zes, rond de lichte vreugde van een kleine vijver met waterlelies en gouden zonvlekken.

* * *

Stans kon zich eigenlijk niet herinneren ooit zoo'n vakantie gehad te hebben. Iedere dag bracht nieuwe verrassingen.

1) In proza vertaald, luidt dit gedichtje van William Allingham:

„Vier eenden in een vijver en wat verder een grasberm. Een blauwe voorjaarshemel, witte wolken die komen en gaan. Wat een klein niemendalletje, om jaren-lang aan terug te denken, om aan terug te denken met tranen in de oogen.”

2) „O mijn Liefde en Leven, o mijn Leven en Liefde, Dank God voor u!”

Hoewel Marjorie onuitputtelijk bleek in het uitdenken van gezellige, leuke plannetjes, was ze zelf lang niet altijd van de partij. Marjorie was Mrs. Goldsmith's rechterhand en zoo goed als onmisbaar in het huishouden. Bovendien maakte ze ernst met haar muziekstudie en eischte haar cello haar iedere dag een poos op.

Maar daar waren Edna en Ronald en Marfa en de Barnetts en veel, héél veel kennissen van het tennisveld, die allemaal op hun beurt Stans een typisch stukje Engeland wilden laten zien.

Met Mrs. Goldsmith, Marfa en Marjorie ging Stans naar Wight; toen Mr. Goldsmith en Ronald voor zaken in Londen moesten zijn, noodigden ze Stans uit met hen mee te gaan; en met z'n zes-en-twintigen jongelui reden ze op een avond twee en een half uur lang om de Tattoo¹⁾ te Aldershot mee te maken.

Ademloos sloeg Stans dit sprookjesachtige schouwspel gade. In het felle licht, dat ontzagge-lijk-groote schijnwerpers over het veld lieten flitsen, schreden, op de maat van de monotoon-klagende doedelzakken, rij na rij de Schotten. Hun kleurige, wijde schoudermantels, de linten van de kleine, bonte mutsen waaiden zwierig op en neer... hoog en handig wierp de dikke tamboer telkens zijn trommelstukken op. Daar waren de muskettiers en de piekeniers in lang-vergeten, schilderachtige kleederdrachten. Een troep cavalieristen in scharlaken roode uniformen, steigerde aan, maakte halt voor de koninklijke tribune, splitste zich dan in de wonderlijkste groepen en figuren.

Uur na uur bood het veld, wijd en open liggend onder de duistere nachthemel, steeds wisselende tafereelen, bont van kleur, massaal en prachtig van beweging, in het rythme van oude, Engelsche marschen. En nooit zou Stans het moment vergeten waarop, na twaalfen, de koninklijke familie de tribune verliet en de duizend-en-duizend-koppige menigte als uit één beweging opstond en een machtig: „God save the King!” over het veld deed klinken. Op de terugweg naast Bruce in de autobus, was haar enthousiasme over de avond, zóó echt en spontaan, dat de jongen die kritisch en tegelijkertijd zwaarmoedig had zitten tobben over de dwaasheid van de „vertooning”, de nutteloosheid van dit soldaatjespelen, de ramp van de wereldoorlog die de menschen tóch nog niets geleerd had, dit keer niet scherp en vernietigend zei wat hij dacht, maar stil naar haar luisterde en voor het eerst die avond verzoend raakte met wat hij genoemd had: „onnoozele tijdverspilling.”

1) Militair avondfeest.

Zoo gleed de tijd snel, heel snel voorbij.... Marjorie begon de dagen al te tellen die haar nog scheidden van Tjerks' komst.... nog tien dagen, nog acht dagen... nog zeven dagen.... Toen constateerde Stans het feit dat ze naar haar werk ging verlangen; bij vlagen kwam daar plotseling een dwaas heimwee naar het atelier, naar het ingespannen en hard arbeiden. Als Ronald in de namiddag thuis kwam, voldaan sprak over een dag waarin hij veel „verzet” had, als Bruce zich hier of daar liet verontschuldigen omdat hij hevig aan het blokken was, ja zelfs als Marjorie na een uur van studeeren tevreden zei: „zie zoo, dat zit er weer op”, kon ze jaloersch worden. Arthur was de eenige uit de groote kennissenkring die evenals zij, een „leeglooper” scheen te zijn. Hij begreep Stans' verlangen om weer aan het werk te komen heelemaal niet, maar hij stond steeds klaar om haar de mooiste en schilderachtigste plekjes uit de omgeving te wijzen, wanneer ze er met haar schetsboek op uittrok.

Op een middag toen ze een ferme wandeling gemaakt hadden naar een oud dorpje in de buurt van Southampton en ze op de berm van een landweg wat uitrustten voor ze de terugtocht ondernamen, verweet Stans hem schertsend zijn luiheid.

„Wat voer jij toch eigenlijk uit, de heele dag? Ben jij er zoo centje die alleen student is, omdat het stáát?”

„Och nee... ik hou niet van werken,” bekende hij slap. „Misschien wel als het werk was waaraan ik me echt géven kon. Die dooie studie... da's goed voor Bruce en zijn soort.”

„Maar is er dan werk waaraan je je zou willen geven? Dat moet je toch zelf uitvinden. Dat kan geen ander voor je doen. Trouwens... dat wéét je.... dat krijg je mee, geloof ik. Zoo was het tenminste bij ons. Huib wou architect worden. Bert wou naar zee... ik ging naar de Academie. Je wéét toch wat je wil.”

„Ja, zoo is het met allemaal. Met Ronald en met Bruce en met bijna alle lui die ik ken. De een wat vroeger, de ander wat later. Ik kan er ook niets aan doen dat ik anders ben. Ik ben soms jaloersch op jullie, omdat jullie allemaal zoo recht op het doel afstevenen. Ik... ik heb geen doel. Ik leef zoo maar wat.”

„Maar Arthur....” Stans ging onwillekeurig rechterop zitten, maakte een energiek handgebaar. „Als je jong bent en gezond dan wil je toch... ja, ik weet eigenlijk niet wát, maar dan verknoui je je leven toch niet zoo met rondklungelen, met artistiek doen, een lief versje schrijven... een beetje viool spelen...”

Het was er uit éér ze er bij gedacht had. En

op het moment dat ze het zei wist ze ook dat ze er geen spijt van had, dat dit *moest* gezegd worden om derwille van hun vriendschap. De jongen hief met een ruk zijn hoofd hooger, keek haar verwijtend aan.

„Waarom zeg je dat..... dat van een lief versje? Vond je die gedichten die ik je liet lezen zóó prullerig en onbenullig?”

„Nee, niet prullerig, niet onbenullig. Maar onwaarachtig. Word nu niet kwaad, Arthur..... als we werkelijk vrienden zijn, moeten we daarover óók kunnen praten. Weet je, ik geloof niet dat je schrijft omdat je *moet* schrijven. Er zit geen noodzaak in. Je geeft jezelf niet. Je geeft je zelf nóóit. In niets.”

„Ik heb geen Zelf,” zei Arthur mat.

Toen werd Stans kwaad, echt kwáád.

„Als je zóó praat ben je geen knip voor je neus waard, Arthur Barnetts. Waarom verstopt je je altijd achter woorden die je niet meent. Het is als met je gedichten. Je speelt er maar zoo'n beetje mee. Je poseert en ondertusschen vertoon je nooit je ware aard.”

Ze had verwacht dat hij kwaad zou worden... ze had *gewild* dat hij kwaad zou worden. Maar hij zei alleen — en het klonk tóch alsof ze hem bezeerd had—: „En als dat dan allemaal zoo is, waarom vind je me dan je vriendschap nog waard?”

„Omdat ik van het begin-af-aan gedacht heb en dat denk ik nóg, dat jij als het er op aan komt, anders bent. Dat je te goed bent voor de pose die je aanneemt, voor die miserabel slappe levenshouding.”

Het bleef een oogenblik stil na haar woorden en Stans voelde plotseling een moeheid over zich komen die haar de tranen naar de oogen drong. Waarom bemoeide ze zich met Arthur's „levenshouding”.... waarom kwetste haar zoo diep zijn slapheid, zijn halfheid?

Hou ik van hem? vroeg ze zich zelf zakelijk af. Maar dadelijk verzette zich alles in haar tegen die gedachte. Nee, nee... dát was het niet. Dat kón het niet zijn. Maar waarom had ze hem gisteren zoo verwoed verdedigd tegenover Marjorie, toen die, ontfemd over een reeks van onaangenaamheden, Arthur kortweg „onbetrouwbaar” noemde? En waarom was ze zoo kwaad geworden toen Ronald gezegd had liever één Bruce onder zijn kennissen te hebben, dan twintig Arthurs?

„Stans...”, zei een stem dicht bij haar, „Stans zeg, je hebt toch geen hekel aan me, hè?”

Stans keek naar hem zooals hij daar zat op de berm van de weg, lang en smal, zijn gezicht één hulpeloze vraag.

En weer was er dat zonderlinge, warme gevoel van medelijden en ontferming dat al het andere overheerschte. Het gevoel van hem te willen helpen, te willen beschermen.

Misschien is het alleen maar omdat hij zoo jong en zoo zwak lijkt, dacht ze... misschien is het ook mijn ijdelheid, omdat hij tegen me opziet, *doet* alsof hij tegen me opziet tenminste. Ik weet het niet... ik weet het niet.

„Nee, ik heb geen hekel aan je, Arthur, natuurlijk niet. Ik zou je alleen zoo graag anders willen hebben. Ik wou dat je meer fut had.”

„Wil je me niet helpen, om anders te worden? Wil je me geen hand toesteken.... ik... ik voel me soms zoo ellendig, Stans... het gaat altijd alles verkeerd.”

Stans keek hem vol aan.

„Ja... ik wil je helpen, ik wil je een hand toesteken. Maar pas op Arthur... ik maak van mijn vriendschap geen spelletje.”

En ze realiseerde zich dat wat ze hier begon een gevaarlijk experiment was.

Ze stond op en heesch haar geliefd schetsboek* dat ze altijd persé zélf wou dragen, wat hooger onder de arm.

„Kom kameraad... het is al half vijf, we moeten maken dat we op tijd terug zijn. Aan dat leuke watervalletje daar, zullen we een dronk wijden aan onze nieuwe bondgenootschap. Op-gestapt!”

* *
*

De komst van Tjerk werd een feest op zichzelf. Hij kwam met de Harwich-lijn en Marjorie reisde hem tegemoet tot Londen. Aan het station te Southampton werd het paar plechtig ingehaald door de kleine groep van vrienden die verleden jaar reeds kennis gemaakt hadden met Tjerk... Edna, Marfa en de Barnetts. Ronald had de feestelijkheid op touw gezet. De meisjes waren gewapend met bloemen, de jongens statig^o en strak in groot gala-toilet, droegen hun hoge hoeden plechtstatig op het wélverzorgde hoofd. Het was „a grandiose lark”¹⁾ zooals Marfa die in een tip-top stemming was, telkens weer verzekerde. Tjerk keek uit het coupé-raampje toen de trein binnen-stoomde. Dadelijk had hij Stans in de gaten, brulde: „Hallo, hoe gaat het, juf?”

Maar hij had de grap gauw dóór en kwam dadelijk in zijn rol. Met een diepe buiging^o hoedje in de hand, hielp hij „mevrouw de prinses” uitstappen. Dan volgde de begroeting.... waardig en ingetogen. Het aanbieden van de bloemen... een hofdame had het Edna niet kunnen verbeteren.

1) Een reuzemop.

HET KOSTBAAR GESCHENK

DE JONGE
VROUW -

DOOR
DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

WITKIELEN kwamen aangelopen, bleven met open mond staan kijken. Reizigers vroegen: „Wie zijn het? Waar komen ze vandaan?”

En Bruce lichtte in, met een snelle knipoog naar de anderen:

„De prins en prinses van Boekelemanadië. Waarom of er niets van in de krant gestaan had? Tja, de vorstelijke personen reisden streng incognito.”

Marfa sprak een paar dwaas klinkende Russische zinnen en Tjerk antwoordde in goedmoedig gutturaal Hollandsch:... dat ze wel gelijk zou hebben... dat ze drie jaar geleden óók zoo'n droge zomer gehad hadden.

Vol ontzag luisterden de omstanders en weken erbedig uit, toen de kleine stoet zich in beweging zette. De stationschef keek hen min of meer beteuterd na. Maar vóór het station bij de auto's kwamen ze uit de plooi, lachten ze onbedaarlijk om de grap hoewel ze het eigenlijk allemaal onnoozel en kinderachtig vonden.

Stans, achter Marjorie en Tjerk in de dicky-seat, kreeg permissie om Hollandsch te spreken en informeerde naar de meest onmogelijke kleinigheden.

Aan de ingang van Orchardsway, waar de vrienden Edna en Ronald „afzetten” en afscheid namen, wachtten Mrs. en Mr. Goldsmith naast elkaar, op een der banken aan de wegwant.

Ze vierden de blijde hereeniging heel rustig en intiem met een late afternoon-tea op het grasveld achter het huis. En Mrs. Goldsmith, die thee schonk, telde de kopjes met een vergenoegd gezicht:

„Zeven... de theepot is vandaag beslist te klein. Vijf kinderen hebben we nu, vader, wát een rijkdom.”

* * *

„Stans!” riep Tjerk enkele avonden later vanuit de tuin, „Stans, waar ga je heen? Loop je mee een eind om met Ronald en mij? Marjorie wil wat studeren.”

„Nee, ik ga een balletje gooien. Ik heb afgesproken voor het tennisveld,” antwoordde Stans vanuit de geopende kamerdeuren.

„Met wie?” vroeg Tjerk.

Hij kwam overeind uit de rieten tuinstoel en

liep langzaam, de handen in de broekzakken, over het grasveld naar de tuindeuren. Stans dacht hoe dat directe, abrupte vragen van Tjerk haar altijd irriteerde. Ze keek even om naar Marjorie, die achter haar op een laag stoeltje, muziek aan het uitzoeken was.

„Met Arthur.”

En ze zwaaide nonchalant een groet in het algemeen met haar racket.

„Bonjour, ik ga maar vast.”

Maar Tjerk stond nu vlak achter haar op de drempel.

„Zeg eens, dame... ik ben hier nu vier dagen en vier dagen lang kuier jij met die Barnett rond. Je zou me een groot genoegen doen wanneer je je wat minder met hem bemoeide. Ik mág die vent niet.”

Ze stonden even zwijgend tegenover elkaar, deze twee, lange blonde Tjadema's... wenkbrauw-fronsend; Tjerk streng, Stans boos.

Moeizaam zocht ze de juiste woorden om zijn belediging in het Engelsch te ketsen.

„Je zou mij een groot genoegen doen, wanneer je je wat minder met *mij* bemoeide. En verder wou ik dat je geen Hollandsch sprak als er anderen bij zijn. Iedereen mag hooren wat je tegen me zegt.”

Naast zich zag ze Marjorie snel het hoofd opheffen.

„Now then, children... what is the matter?”

Het bloed was Tjerk naar het hoofd gevlogen.

„Als ik Hollandsch spreek is het om jou te sparen. Ik wil je waarschuwen...”

„Je hoeft me niet te sparen en óók niet te waarschuwen.”

„Ik voel me verantwoordelijk voor je. Ik had trouwens gedacht dat je hier boven stond.... zoo'n laffe flirtation.”

„Tjerk!” waarschuwde Marjorie.

Maar hij was niet meer te remmen.

„Ja, je noemt het misschien vriendschap. Maar dan heb je er toch nog geen flauw benul van wie vriendschap waard is en wie niet. En dan zeg ik jou dat je deze „vriendschap” nooit op niveau zult kunnen houden. Ik heb dat heerschap meer meegemaakt en voor dergelijke vrijerijtjes vind ik mijn zusters te goed.”

Doodelijk beledigd draaide Stans zich om en

liep naar de deur. Zoo ontzaggelijk gekwetst voelde ze zich, dat ze tegelijkertijd over haar drift heen was. Ze hoorde Tjerk nog doorpraten, maar met een stem die ze nauwelijks als de hare herkende, zei ze: „Ik... ik voel me niet geroepen om naar je onverkwikkelijke taal te luisteren, Tjerk. Bonjour.”

„Come on, my dear, don't dash off in that way!”¹⁾ trachtte Marjorie haar tegen te houden.

Maar achter haar klikte de deur reeds in het slot. En één moment lang leunde ze rampzalig tegen het kapstok-kleed, haar voorhoofd tegen de grauwe mouw van Mr. Goldsmith's regenjas. Er gingen driftige stappen door de kamer. Liep Tjerk haar na?

Marjorie's stem bracht sussend iets in het midden en dadelijk barstte er een stroom van heftige woorden over haar onschuldig hoofd.

„Dat jullie zoo onnoozel zijn om dat z'n gang te laten gaan... maar ik laat het er niet bij... ik kan dat niet verantwoorden...”

Was het niet unfair tegenover Marjorie nu weg te gaan, vroeg Stans zich zelf af. Zou ze weer naar binnen gaan en probeeren het uit te praten. Maar nee, dat kon niet... Tjerk... wat hij gezégd had. Het was te erg.

Ze schoot vlug haar korte, blauwe jasje aan. Arthur had al hier moeten zijn. Ze zou hem maar tegemoet loopen. Tjerk was tot alles in staat als hij driftig was.

Maar op het moment dat ze de voordeur uitkwam en naar het tuinhek overstak, zag ze Marfa en Bruce aankomen.

Kón het slechter treffen? Nu moest ze praten, vriendelijk zijn. Tevergeefs trachtte ze opgewekter te kijken. Het werd een dwaze grijns... een grimas. Bruce kéék even opmerkzaam, maar Marfa had geen tijd om op iets of iemand te letten.

„Stans, zeg Stans... gaan jullie mee morgen naar Wimbledon? Kind, een pracht van een dag. Tilden speelt en Helen Wills... en Betty Nuthall. Jullie landgenoot Timmer komt ook uit. Ga mee, zeg... Ik ga met Bruce en Arthur.”

„Marjorie en Tjerk zijn binnen,” zei Stans mat, „Ronald geloof ik ook... Vraag het hun maar. Ik weet 't niet.”

Marfa was het tuinpad al over. Ze hoorden haar in de gang praten tegen Ronald die juist de trap afkwam.

Bruce naast Stans tegen het hek geleund, lachte er om.

„Marfa staat in vuur en vlam voor Wimbledon. Voel je er voor? Het lijkt me voor jullie wel aardig om het eens mee te maken.”

„Ja...”

¹⁾ Kom, stuij nu niet zóó weg.

Stans tuurde de andere kant op, de weg langs. Zou Ronald iets gehoord hebben?

„Ik kwam eigenlijk vragen of je mee gaat tennissen. Ik haalde Marfa toevallig in onderweg.”

„Ik heb al met Arthur afgesproken. Hij komt me halen.”

„Nee, dat denk ik niet. Arthur is vanmiddag naar Londen gegaan. Hij zal wel laat terug komen. Misschien blijft hij er wel... vader is er ook.”

Stans verwerkte het even.

„Heeft hij je gevraagd naar me toe te gaan om het te zeggen?”

„Nee, dát niet. Ik kom zóó maar... uit me-zelf.”
Wat school hier achter? Goedigheid, medelijden? Was hier nog iemand die waarschuwen wilde? Een snelle blik op zijn gelaat maakte Stans niets wijzer.

„Ga je dan mee?” vroeg hij kalm, zijn oogen recht in de hare.

„Nee merci, ik blijf maar liever thuis.”

Welk dwaas, onberedeneerd gevoel deed haar kwetsen en beleedigen waar ze zichzelf zoo bezeerd voelde?

Het bleef even stil, dan zei zijn beheerschte stem, min of meer ironisch:

„Ik kan me begrijpen dat je geen prijs stelt op mijn gezelschap. In orde. Tot ziens dan!”

„Tot ziens.”

En verbaasd zag ze dat hij niet naar binnen ging, maar de weg afliep, heel recht, het racket onder de arm.

Wat floot hij? Het Rondo uit de Beethoven-sonate die Marfa gisterenavond gespeeld had. En zoo verschrikkelijk válsch! Maar in ieder geval had hij meer zelfbeheersching dan zij.

Om het gepraat van Ronald en Marfa te ontwijken slenterde ze ook de weg op, naar het nog onbebouwde gedeelte.

Ze voelde zich ontredderd, verslagen. En vernederd. Ja, dát vooral. Plotseling stond een vroegere gebeurtenis haar scherp voor de geest. Eens, meer dan tien jaar geleden, had Tjerk een van haar schoolvriendinnen minachtend „een suf kind” genoemd. Precies zóó had ze zich toen gevoeld.

Ze wist niet of ze er om lachen of om schreien moest. Ze stond stil aan de grasrand en staarde uit over het land. Holland... moeder..... het atelier. Veilige vluchthavens! Maar voor wie wilde ze vluchten? Niet voor Tjerk... voor Arthur.

En tóch zou ze hem niet smadelijk in de steek laten. Nooit! Ze had hem vriendschap beloofd, ze had geweten dat het gevaarlijk was, dat ze iets riskeerde. En toch... Wat moest ze doen, wat kón ze doen?

HET KOSTBAAR GESCHENK

DOOR

DE JONGE
VROUW -

DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

AN het buffet in de thee-zaal vonden ze een Apoos later Marfa terug en even later pikten ze ook Marjorie en Tjerk op.

Arthur was in geen velden of wegen te zien. Eerst toen ze bij zessen aankwamen op het parkeerterrein (één onafzienbare auto-zee) vonden ze hem daar bij de wagens.

„Ja, ik dacht dat het maar het beste was om hier op jullie te wachten. Zal ik nu rijden, Bruce? Kom je me gezelschap houden voorin, Stans?”

„Nee merci,” zei Stans vriendelijk. „Ik ga nu maar eens bij Tjerk en Marjorie in.” En ze negeerde zijn verwijtende blik en wipte vlug in de dicky-seat.

„Nee, een verloren dag was dit niet geweest. Ze had zich uitstekend geamuseerd,” antwoordde ze Marjorie op een vraag.

En de Swift reed weg, sloot zich aan bij de lange file op de weg.

De Austin volgde langzamer.

Maar eenmaal uit de drukte en op een stillere zijweg, werden de rollen omgekeerd en moest de two-seater zich laten passeren wegens gebrek aan benzine.

„Look here.....” zei Marjorie vastbesloten, terwijl ze Tjerk een honderd meter voorbij de benzine-pomp opnieuw liet stoppen. „Look here... ik ben niet van plan om zoo door te rijden, met een boos gezicht naast me en een boos gezicht achter me. Straks is er geen gelegenheid om rustig te praten, ik wou dat jullie uitvochten wat er uit te vechten valt.”

„Maar Marjorie... hier midden op de weg... in een auto,” kwam Tjerk met een schouder-schok. Marjorie verloochende voor één keer haar spoedig-gechoqueerde Engelsche natuur en zei kalm-weg:

„Doet er niet toe. Niemand hoort wat we zeggen. Ik ga zoo geen meter verder. Je moet het zelf weten Tjerk, maar ik ben in staat om uit te stappen en te gaan lopen.”

„Het is heelemaal niet noodig dat Tjerk iets zegt,” kwam nu ook Stans' stem vanuit de dicky-seat. „Ik begrijp nu wel hoe hij het bedoelde gisterenavond. Maar hij was grof.”

„En jij was eigenwijs,” verweet Tjerk.

„Je vergeet dat ik geen bakvisch meer ben,

maar net zoo zelfstandig als jij.”

„Toegegeven dat ik niet tactvol optrad....., maar wat ik zei meende ik. Het laat me niet koud met wie je omgaat en hoe je met iemand omgaat. Ik ben zeven jaar ouder dan jij. Ik heb het recht om je ergens op te wijzen. Hoewel ik vandaag.....”

„Wat vandaag?” vroeg Marjorie de bemiddelaarster.

Tjerk keek over het stuur voor zich op de weg.

„Vandaag dacht ik dat ik me misschien wel een beetje vergist heb. Dat ik de dingen wat overdreven heb.”

„Oh...” zei Stans, ondanks zichzelf beteuterd.

„Wat doet men als men zich vergist heeft?” vroeg Marjorie, met een tikje op Tjerk's schouder.

Tjerk maakte een gebaar van er maling-aan-te-hebben.

„Wou je soms dat ik het nummer hier achter ons excuse vroeg?”

„O onzin. Het was mijn schuld ook,” bromde Stans, haar neus boven de dikke plaid.

„In orde. Maar onthou dit Stans, met vuur spelen is altijd gevaarlijk. Dát wou ik je gisteren zeggen... maar het viel een beetje anders uit. Kunnen we gaan, Marjorie? Geef je permissie?”

„Niet voor de dame uit de dicky-seat overstapt en hier komt zitten. Ze ziet nu al blauw van de kou. Schuif een beetje op, Tjerk. Het kan best.”

Even later gaf de Swift met een paar korte claxon-stooten te kennen, dat ze de Austin weer op de hielen zat.

* * *

Op een avond zat Bruce Barnett in de kleine kring op het grasveld en vertelde van den jongen professor in de chemie, die ongeveer een jaar geleden bij een ernstig ongeluk in het laboratorium zijn rechterarm had moeten missen en voor herstel van gezondheid naar Wales getrokken was. Samen met zijn vrouw opende hij daar deze zomer een vacantiethuis voor studenten. Bruce wilde er voor een dag of wat heen gaan. Het was alles uiterst sober opgezet. Uit

de aard der zaak zouden alleen natuurliefhebbers het er naar hun zin hebben.

Het huis dat op een bergtop lag, zou uitgangspunt zijn van lange, inspannende voettochten, waarbij de gastheer als gids fungeerde. De maaltijden waren eenvoudig... vroeg op en vroeg naar bed, was het parool.

Ronald die, moe na een lange, inspannende werkdag, languit in het gras tusschen de stoelen van Edna en zijn moeder lag... de armen onder het hoofd, luisterde geïnteresseerd. Hij kende Wales van kampeertochten en was zeer enthousiast. Waar was het? Barmouth? O, maar dat was prachtig... dicht bij Cader Idris en aan zee. Hij zou wel zóó mee willen.

En toen Bruce vertelde dat dit eerste jaar ook introducées van de „dames en heeren studenten” welkom waren, zat hij plotseling met een ruk overeind en was zijn besluit genomen.

Hij had nog een week vakantie te goed.... waarom zou hij niet met Bruce meegaan? En dit was nu eens een pracht-kans om samen met Edna „een uitje” te hebben. Had Edna zin? Het blanke, etherische gezichtje van Edna straalde letterlijk. Stans, naast Mrs. Goldsmith met een ongelezen boek op de knieën, dacht hoe typisch het was Edna's te lichte, grauwe oogen bij een onverwachte blijdschap plotseling dieper en donkerder te zien worden.

Dat was móóí. Zulke overgangen die je nooit vastleggen kon, die je niet kon schilderen of teekenen, dat was eigenlijk het léven zelf. Ze mijmerde daar wat over na en luisterde afwezig naar het gepraat van de anderen. Door de open tuindeuren arriveerden Marjorie en Tjerk, juist terug van een lange wandeling. Ze werden dadelijk met hun neus bij het nieuwe plan gesleept. Maar Tjerk had nog maar veertien dagen te verspelen en die wilden ze liever rustig bij de pater en de mater in Southampton door brengen. Temeer omdat Marjorie met Tjerk en Stans mee terug zou gaan naar Holland.

Maar Stans? Het was Mrs. Goldsmith die het 't eerst zei. Dit was een prachtige gelegenheid voor Stans om een deel van Engeland te zien, dat veel vreemdelingen onbekend bleef..... het grootsche bergland van Wales, somber maar schoon.

Stans zweeg en rekende... één oog toegeknepen... één wenkbrauw opgetrokken. De reis was lang en duur..... het verblijf was uiterst billijk berekend. Acht dagen... het kon, het kon nog nét. Ze was aardig door haar Engelsch geld heen... maar ginds in Holland wachtte werk, véél werk. Ze zou de kans krijgen de bres in haar beurs weer aan te vullen. Opkijkend

uit haar wat verward gereken, keek ze recht in Bruce's oogen.

„Ga je mee zeg? Jij ook?”

„Ja, ik moest alleen even rekenen... maar 't gaat wel.”

En door het geplaag der anderen heen, het gelach om de ernst waarmee ze dat zei, zag ze zijn strak, bijna leelijk gezicht ophelderen.... haar toeknikken. Met die wonderlijke helderheid van begrip die een mensch soms plotseling ten deel valt, dacht ze: „Hij is blij dat ik niet hier blijf, dat ik met hen mee ga. Dat is om Arthur. Als ik thuis bleef zou ik min of meer op Arthur aangewezen zijn.”

Had hij óók al het idee fixe dat ze beschermd moest worden? Ze moest toch eens ronduit met Marjorie spreken hierover.... Marjorie kende Arthur vanaf zijn fröbelschool-jaren. En toch... en toch... ze wás er een beetje huiverig voor. Eens, toen ze s'avonds nog wat napraatten op haar kamer, had Marjorie gezegd: „Zie je, ik zou toch altijd willen *opzien* tegen den man die ik lief heb. Tjerk heeft massa's fouten, dat weet ik net zoo goed als jij. Maar in veel dingen is en blijft hij mijn meerdere. Ik heb nog nooit medelijden met hem gehad. Tja, medelijden... dat is een prachtig ding in de wereld, maar ook vaak een gevaarlijk struikelblok. Vooral voor ons vrouwen. Misschien nog het méést in onze vriendschap voor anderen. Ja, misschien daarin nog meer dan in onze liefde.”

En wonderlijk vorschend hadden daarbij haar oogen Stans' gelaat gezocht... maar Stans had gedaan als merkte ze 't niet.

Was ze bang? Maar waarvoor dan?

Lang dacht ze dit keer over alles niet na, want het enthousiasme van Ronald, Edna en Bruce, kreeg ook haar te pakken.

Bruce werkte met expresse-post en arriveerde de volgende avond, vuur-rood van het jachten op het tennisveld, wuivend met een lapje papier:

„Hallo lui... Ronald, Stans... hier is een telegram van de prof.... Okay, Awaiting you Wednesday¹⁾. Jameson. Het is in orde, hoor!”

Een uur later reed de kleine, blauwe Austin tot voor het hek. Arthur stapte uit, slungelde wat landerig, het racket onder de arm, het veld op. Zijn gezicht verkondigde iedereen die de moeite wilde nemen op Mr. Arthur Barnett te letten: „Ik ben wel gekomen, maar reken maar dat ik geen slag doe.”

Nauwelijks zat hij naast Stans' stoel op het grasveld of hij zei:

„Héeft Bruce je al verteld dat ik met jullie meetrek, de binnenlanden in?”

¹⁾ In orde. Verwacht jullie Woensdag.

„Nee...” antwoordde Stans, heelemaal niet verrast. „Aan, je toon van spreken te hooren, zou ik zeggen dat je 't niet zoo'n feest vindt.”

„Nee...” Hij trok een grasje uit de grond, knabbelde er even op... stak dan een cigaret aan. „Nee, zéker niet. De pipa had me beloofd dat ik dit jaar naar de overkant mocht. Maar die film gaat niet door. Een gezellige boel... ik zit altijd maar met Bruce opgescheept. Dat die ongenietbaar is ben ik wel gewend... en vader zeurt de laatste tijd maar dat ik te veel geld uitgeef. 'n Wonder dat ik buitenshuis gezelligheid zoek.”

Stans, plotseling opmerkzaam geworden, gaf hem niet dadelijk antwoord. Ze dacht aan den ouden heer Barnett, die directeur was van een bankiersfirma. Ze was aan hem voorgesteld, een van de zeldzame keeren dat hij thuis was en terstond had haar getroffen, de onrustige, snelafdwalende oogopslag in zijn stug, strak gezicht... vanuit Bruce's gelaat hadden Arthur's oogen haar aangezien.

Snel combineerde ze Arthur's woorden met een zakelijk gesprek tusschen Ronald en Tjerk, waarvan ze een paar brokstukken gedachteloos opgevangen had... dacht ze aan Bruce die zich de laatste weken zoo teruggetrokken had, ál strakker en verbeterener keek, alsof een groote, innerlijke onrust hem kwelde, alsof hij wachtte, wachtte, op iets dat zéker gebeuren ging. Wat beteekende dit alles?

„Het schijnt je nog al koud te laten of ik mee ga of niet,” hoorde ze naast zich, Arthur zeggen. Ze glimlachte even. Hij was altijd zoo gauw op zijn teentjes getrapt als de omstandigheden hem niet meeliepen.

„Weet je Arthur, ik hou eigenlijk mijn hart vast. Het is niet verstandig van je om tegen je zin mee te gaan... je kon ook wel eens om *ons* denken. Ik ken weinig menschen die zoo onmiddellijk hun ontevredenheid op de stemming van anderen overplanten als jij dat doet...”

Vanaf het veld riep Tjerk's stem:

„Hallo Stans, wil je vierde in een double zijn? Ronald en jij tegen Edna en mij? Opschieten dan!”

Toen Stans een drie kwartier later, warm en moe, terugkeerde naar haar stoel voor het clubhuisje, was er van Arthur geen spoor meer te bekennen. Vanuit het open raam der kleedkamer lichte Marjorie in:

„Arthur is Phyllis Jones naar huis brengen met de auto... je weet wel dat heel blonde type. Ze moest vroeg weg, zei ze.”

Stans wuifde met haar zakdoek langs haar verhit gezicht en maakte een malle grimas tegen het leege veld voor zich... een dwaas overblijf-

sel uit haar bakvisschentijd, als zij en haar H.B.S.-vriendinnen meenden dat ze iets „door” hadden.

En tegelijkertijd was daar onhoudbaar de gedachte aan wat komen ging, na de dagen in Wales.

„Werk.... werk.... werk,” zong het blij door haar hoofd.

Het atelier in morgenlicht, in middaglicht... in vroege schemering. De rust om je heen terwijl je bezig was. En hoe je dan soms fluiten kon, héél zachtjes voor je heen, als het lukte, als het goed werd. Mr. Goldsmith had kort geleden, op een van hun avondlijke tochten door schemerland gezegd: „Wees altijd voorzichtig met het geluk dat je in handen gegeven wordt, Stans. Geluk is een kostbaar geschenk van God.”

„Hoe zit ik met heel mijn wezen aan m'n werk vast,” dacht Stans. „Hoe lief heb ik 't.... werk dat op me wacht na iedere teleurstelling, na iedere diepe desillusie... dat me haalt uit alle depressies, dat er altijd *is*, aan het eind van iedere weg, trouw en geduldig. God's kostbaar geschenk, dat me zegent en rijker maakt.

Zeldzaam diep groen is het veld in het avondlicht. Mooi zijn de toppen van de boomen.... jong en sterk zijn we allemaal, Tjerk... Marjorie, Ronald, Bruce... ik-zelf. Jong en sterk. En in de vlierboom bij het clubhuisje zit een vogel en zingt steeds weer het zelfde wijsje, een klare vinkenslag tegen de fletsverschoten lucht. Dat weerkeert, wéérkeert... telkens opnieuw.

En dit wat nu in mijn hart is, dat in me leeft tot in de toppen van m'n vingers, dat is een dankbaarheid zoo groot, zoo intensief als ik nog nimmer, nog nimmer ervaren heb. Woorden weet ik niet. En toch is dit de eerste keer in mijn leven dat ik *dánk*, werkelijk *dánk*.”

* * *

Geknars van wielen... een bons. Coupédeuren die open en dicht werden geslagen. Geroep:

„Birrrrrmingham! Birrrrrmingham!”

Iemand zegt iets... het klinkt heel dichtbij en toch vreemd veraf. „Birrrrrmingham....”

O ja, industriesteden... Leeds, Sheffield, Birmingham, Liverpool... groote Bosatlas en een spiekbriefje in je aardrijkskundeschrift.

Birrrr.... mingham!

Stans sloeg de oogen op en keek min of meer verwaasd in de lachende gezichten van Edna en Ronald.

„Wat... zeiden jullie iets? Heb ik geslapen... o, *zijn* we er al?”

„Stansekind... je zal niet moeten loopen wat je je daar in vergist,” lachte Ronald. „Slap

gerust nog maar een poosje door. Je hebt nog een uur of vier voor de boeg."

Stans keek op haar horloge.

Half een. Van acht uur af zaten ze nu al in de trein. Een geluk dat de derde klas wagons hier wat luxueuser ingericht waren dan in Holland. Ze stond op en wandelde wat heen en weer door de gang die langs de coupé's liep. Naast Bruce, die een sigaret stond te rooken, leunde ze even uit het raampje en tuurde het rumoerige Perron af, grauw onder de glazen kap. Een peronjoggie dat met fruit en chocolade ventte, nam een lange brief naar huis van haar over en legde de plechtige belofte af het epistel dadelijk te posten. Een paar muntjes die in de palm van zijn smoezelige, kleine hand gleden, deden hem verrukt opzien van onder zijn scheeve pet.

Bruce en Stans moesten daar samen even om lachen.

Achter hen dook Arthur plotseling op.

"Zeg, als we eens iets gingen eten. De kellner heeft al afgeroepen."

Vanuit de coupé achter hun rug, kwam Ronald's stem:

"Laten we liever even wachten tot we weer rijden. Hier jongens, allemaal uit het raampje hangen. Het is zoo gezellig als we de coupé met ons vijven houden... we moeten finaal een mensenmassa zien voor te stellen."

De mensenmassa bleek inderdaad massief genoeg om dames met armen vol bagage en zuur-kijkende, pijp-rookende heeren te verschrikken. Toen de trein weer in beweging kwam en weg stoomde van onder de kap, verspreidden ze koffers en jassen over hun zitplaatsen ten teken dat de coupé bezet was en in optocht ging het door eerste- en derdeklas wagons, langs rook-en-niet-rook-coupé's, naar de restauratie.

Aan de eene kant van de loop zaten Edna en Ronald over elkander aan het smalle tafeltje... de vierpersoons-tafel aan de andere kant namen Stans en de Barnetts in beslag.

Stans verkneukelde zich in stilte.

"Je zégt natuurlijk niet hoe je van deze dingen geniet. Ze zouden je misschien een beetje flauw vinden. Nee, je doet degelijk grootemenschachtig. Je zakt zoo'n beetje terug in de diepe fauteuil... je kijkt zonder veel belangstelling naar wat de kellner voor je neerzet en zoo af en toe staar je nonchalant-weg een beetje naar buiten. Je praat gewoon, alsof je dit iedere dag beleeft. Maar... zooals je in stilte *geniet!* Het schemerlampje dat aanflitst zoodra je een tunnel nadert... de plotselinge verwisseling van dag- naar avondlicht waarbij alles van kleur en tint verandert. Het landschap dat aan je voorbij glijdt en al een heuvelachtig aanzien

krijgt. Het gerommel en geratel van de wielen onder je... het genoegelijke geschommel... de eigenaardige geur. Het is alles anders dan gewoon."

En het ging Stans veel te vlug. Het fruit... het kleintje koffie. Dan door de smalle gang weer terug naar de coupé.

In de gang voor de coupédeur bleef ze wat uit staan kijken.

Het landschap was mooi. Misschien zag ze dit maar twee keer in haar leven. Nú.... en bij het terug gaan. Ze moest er van genieten.

Arthur kwam haar gezelschap houden, schoof de deur achter zich toe.

"Laat liever open..." merkte Stans op. "Dat is gezelliger voor de anderen."

"Merci, ik wensch niet voortdurend onder controle van mijn lieven broer te staan," zei Arthur knorrig, een rimpel in zijn hoog, smal voorhoofd. Verbaasd keek Stans hem even aan. Wat mankeerde die jongen toch? Ze wist niet of ze op zijn opmerking in zou gaan of niet en zwijgend stonden ze even naast elkander. Nevel lag in de verte op de heuvels. Een fijne motregen sloeg tegen het glas.

"Regen in Wales," zuchtte Arthur. "Als het hier begint te regenen, regent het de volgende maand nóg. Dat ontbreekt er nog maar aan."

"Waarom?" vroeg Stans onschuldig.

"O, aan alles. De koffie was te sterk, het boek dat ik bij me heb, interesseert me niet... het regent, de mensen zijn vervelend."

Ondanks zichzelf schoof Stans in de lach. Zijn toon van spreken was zoo intens-beleedigd en verongelijkt.

"En jij bent het vervelendste van allemaal. Kan jij dan nóóit zoo maar doodgewoon genieten? Kijk eens, hoe mooi van toon al het grijs daar buiten is, de lijn van de bergen daärginds. En heb je naar den conducteur gekeken die hier zoeven langs kwam? De man z'n gezicht was een studie waard. Het goeie humeur dróóp er gewoonweg af. Ach, eigenlijk verdien je niet dat ik zoo mijn best doe om *jouw* humeur wat op te poetsen. Een flinke afstraffing zou beter zijn."

HET KOSTBAAR GESCHENK

DE JONGE
VROUW -

DOOR
DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

„Ik zou wel eens willen weten, waaraan ik een afstraffing verdien.”

„Dat zal ik je precies vertellen. Ten eerste aan het feit dat je de heele dag nog aan niemand anders gedacht hebt dan aan Arthur Barnett. Ten tweede omdat je zoo verschrikkelijk je best doet ons allemaal in een slechte stemming te krijgen. Ten derde omdat ik je nu, zoolang we in de trein zijn, nog niet anders dan nare, groffe dingen tegen Bruce heb hooren zeggen.”

„Een wonder! Als iemand jou eens behandelde zooals dat heerschap mij behandelt. Ronald en Bruce, dat zijn van die lui met ingeroeste ideeën over alles en nog wat. Maar als ze een ander hun versleten, duffe opvattingen op willen dringen, zijn ze bij *mij* aan het verkeerde adres. Ik verdraag geen op- en aanmerkingen, ik ben mijn eigen baas. Gisterenavond durfde Bruce mij notabene op mijn vingers te tikken omdat ik, volgens zijn meening, tegenover jou...”

„O alsjeblijft Arthur... het is niet mijn gewoonte mijn vrienden tegenover elkaar uit te spelen. Bovendien interesseert iets dat Bruce tegen *jou* zegt, me hoegenaamd niet. Ik snap alleen niet waarom je meegegaan bent, als je je reisgezelschap zoo minderwaardig vindt. En nu ga ik weer eens zitten. Ik zou bijna tegen jou zeggen wat moeder vroeger tegen ons zei: als je kwade bui over is en je jezelf weer bent, mag je in de huiskamer komen. Dág Arthur.”

In de hoek van de coupé tegenover Edna, hervatte ze haar lectuur, keek stilletjes over de bladzijden heen naar Bruce die scheen te slapen. Had hij werkelijk niets gehoord, of hield hij zich zoo?

„In Holland hebben mijn vrienden me nog nooit zooveel moeite en last bezorgd,” dacht ze wanhopig. „De gebroeders Barnett! Een lief-tallig span. Geef mij de jongens thuis maar... Lou en Bert, Tjerk desnoods. Die zijn minder gecompliceerd!”

* * *

Het bleef wel drie uur lang motregen, maar toen ze op het perron in Barmouth stonden, scheen de zon.

Professor Jameson wachtte hen op; een nog jonge, lange man in rijbroek en sporthemd. De leege mouw van zijn flanelen jasje was in de

zak gestoken. Het was even heel lastig om daar niet naar te kijken. Maar zijn gulle lach, de prettige, diepe stem die hen dadelijk uitnoodigde maar heel gewoon-weg „prof” te zeggen, zooals ze het allemaal deden, nam spoedig alle beklemdheid en onhandigheid weg en druk prattend liepen ze het plaatsje door, de smalle weg op die de bergen invoerde tot waar hóóg, het witte huis lag.

Er waren die dag nog meer nieuwelingen gekomen, vertelde hun gastheer. Alles met elkaar waren ze nu met z'n zestienen. De lui waren zwemmen in zee, maar om zes uur was de heele troep bijeen in de eetkamer voor de high-tea.

Hij stelde hen in de hall voor aan zijn vrouw, een klein, donker typetje met ronde, vriendelijke kinderoogen. En vanuit de tuin liepen een paar jongelui naar binnen, die dadelijk Bruce herkenden en kwamen handen-schudden: „Héé kerel... jij hier. Da's ook toevallig.”

Het gaf je een prettig gevoel en Edna en Stans die het mevrouw-tje de trap opvolgden naar hun gemeenschappelijke kamer, waren het er roerend

Aan de voet van de hooge, steile heuvel....

over eens dat ze zich zoo maar meteen „thuis” voelden. Maar toen ze alleen waren in de groote, zonnige kamer en naast elkander voor het wijd-open raam stonden, werden ze allebei stil.

Vlak onder hen aan de voet van de hooge, steile heuvel waarop het huis stond, lag het smalle strand.... en onder een hooge wolkenlucht was daar vóór hen de wijde mateloosheid van een grauw-blauwe, zacht zingende zee.

* * *

De Zondag die volgde op de dag van aankomst, verliep rustig. Een kerkgang in de morgen; 's middags een wandeling... en toen ze „en masse” huis-toe kwamen wachtte er een uitgebreide afternoon-tea. De mannelijke leden van het gezelschap toonden zich zóó erkentelijk voor Mrs. Jameson's eigen-gebakken cakes, dat ze de geheele afwasch voor hun gezamenlijke rekening namen.

Twee gebroken schoteltjes en een totaal verbogen cakevorkje waren het resultaat van een schermutseling in de groote souterrain-keuken... een schermutseling waarbij afdroogdoeken en vaatkwasten als wapens gediend hadden.

's Avonds kwamen ze bij elkaar in de ruime, lichte conversatiezaal. Het was warm, stil weer en de vier groote ramen, die uitzicht gaven op het strand en de baai, stonden wijd open. Ze maakten het zich zoo makkelijk mogelijk in de eenvoudige rieten leunstoelen en boomden en redeneerden over alle mogelijke, zeer uiteenloopende onderwerpen. De zon stond laag boven de horizon en onder het praten door, volgden hun oogen het spel der laatste zonnestralen op het onrustig-voortwoelende water. Het monotone, zangerige geluid van de golven die stuk braken op het smalle strand, drong tot in de kamer door.

En nadat ze zwijgend het langzaam dalen en verdwijnen der oranje-roode zonnebol gadege-slagen hadden en het stil geworden was in de kamer, schoof Jameson zijn stoel wat verder naar achteren, nam de pijp uit zijn mond en hief met een zwak, maar zuiver bariton-geluid, een uitermate toepasselijk lied aan, over „de golven van de zee” en „een maan die op het strand scheen”....

Dat was het begin, de rest volgde vanzelf. Het werd een echte „sing-song”¹⁾. Stans hoorde een enorme voorraad grappige, mooie en heerlijk-sentimenteete liedjes, waar ze nooit te voren het bestaan van geweten had.

Een tenger, levendig meisje met donkere oogen en een luide, jongensachtige stem, ontfermde zich over de oude piano en tingelde lustig door en boven en voor de liedjes uit.

1) Een zang-avondje.

Een groot deel van het jeugdige gezelschap bestond uit Schotten en de liederen met „lasses” en „lads”¹⁾ waren talrijk. De stemming was prettig, ongedwongen en zeer kameraadschappelijk. Bruce, die zich, stil en afgetrokken als gewoonlijk, wat op de achtergrond hield, constateerde: „Absoluut flirtproef.” En Stans moest lachen om de innig-tevreden toon waarop hij zijn opmerking maakte.

„Je bent precies een oude uil, die in een stil hoekje over een of andere zwaarwichtige wijsheid zit te broeien,” plaagde ze. Maar de zorgelijke uitdrukking, die de laatste tijd maar niet van zijn gezicht verdwijnen wilde, deed haar denken:

„Bruce piekert over een of ander. Arthur zou al lang hier of daar zijn hart uitgestort hebben... Bruce verwerkt altijd alles in zijn eentje. Ik heb soms zoo'n dwaas voorgevoel.... Als het maar niet iets érgs is.”

Arthur ondertusschen, scheen zich beter te amuseeren dan hij verwacht had. Het meisje achter de piano had zijn bijzondere belangstelling en hij maakte zich zelfs verdienstelijk met het omslaan der muziekbladen.

Er stond een lange, tamelijk inspannende tocht op het programma van de volgende dag en de Jamesons gaven het sein van opbreken al gauw. Er waren lui die 's Maandags in alle vroegte zouden vertrekken en voor het eerst in haar leven maakte Stans een formeel, Schotsch afscheid mee. In een groote kring stonden ze en hielden met gekruiste armen elkanders handen vast. Terwijl ze op de maat van het oude wijsje langzaam en plechtig de armen op en neer bewogen, zongen ze Robbie Burns'²⁾ afscheidslied:

Then here's a hand, my trusty frien'
And gie's a hand o'thine;
We'll take a cup o'kindness yet,
For auld lang syne.

Toen ze een kwartiertje later de conversatie-zaal verlieten, waren ze zoo ver dat ze elkander allemaal tutoyeerden en „Hallo Bob!” riepen tegen een Jef en „Zeg Alice!” tegen een Dorothy.

* * *

Om kwart over achten waren ze de volgende morgen al op het pad, de rugzakken om, de bergschoenen-met-spijkers onder de voeten.

Jameson ging aan het hoofd van de kleine stoet, de anderen volgden groepsgewijs, nadat men Mrs. Jameson een lang en grondig afscheid had toegewuifd. Arthur had zich, dadelijk na het

1) Schotsche woorden voor „meisjes” en „jongens”.

2) Robert Burns, een Schotsche dichter, leefde van 1759—1796.

ontbijt, met een vluchtige groet in de richting van Stans en Edna, aangesloten bij het troepje Londenars waartoe ook de pianiste van de vorige avond behoorde.

Stans zag hem een meter of twintig voor zich uit, temidden der nieuwe intimi, vroolijk, levendig en charmant.

Een spotduiveltje danste even in haar blauwe ooggen.

„Stans kind, het spijt me voor je, maar het is uit en gedaan met de hechte vriendschap. Een nieuw licht heeft haar intrede gedaan. Ik weet niet of de kans bestaat dat je je plaats nog eens terug zult krijgen. In ieder geval zal het wel even duren. Stansje... Stansje, en daar heb je je nu nog zoo voor opgewonden..... laatst 's avonds weet je wel? En die middag bij het beekje... ach, allemaal van die dierbare, poëtische oogenblikken! Verdwenen al de illusies van trouwe kameraadschap...”

Maar terwijl ze zichzelf zoo wat ironisch toesprak en beklaagde, brandde ergens binnen in haar het zich-tóch-beleedigd voelen. Ze duwde het haastig weg, probeerde er over heen te denken. Eigenlijk was het gelukkig, ja zeker gelukkig, dat Arthur en zij zich zoo vrij van elkaar voelden. Arthur kon deprimeerend zijn, wanneer hij het niet naar zijn zin had. De natuur was mooi en interessant. De lui waren fleurig en opgewekt... hadden belangstelling voor dingen die haar liefde óók hadden, planten, bloemen... grillig gevormde, wonderlijke stenen. Telkens was er één die stil stond en een uitleg vroeg of gaf.

De wandeling voerde door bosch en weilanden, langs beeken en watervalletjes, hoog tegen de bergen op.

Het was een heele klim, niet bepaald lastig, maar erg lang. Een belooning voor hun inspanning was het steeds wisselende landschap aan hun voeten.

Het weer bracht een teleurstelling. De lucht veranderde langzaam, maar onafwendbaar, van bewolkt in een egaal-grijs en nog vóór ze boven waren, begon er een fijne motregen neer te sieperen. Ze schuilden even in de lage, donkere binnenkamer van een kleine boerderij. En hier was het dat Stans voor het eerst de landstaal hoorde spreken, de taal met de beruchte woorden van tien en twaalf lettergrepen en de twee el's achter elkaar, die op een verraderlijke manier als een glibberig „sll” worden uitgesproken.

Toen ze na een kort onderhoud maar verder trokken omdat het voorloopig tóch niet droog zou worden, kwamen de regenjassen en de alpins van pas. En hooger ging het, steeds hooger.

Aan de andere kant van de bergrug zouden ze straks gaan dalen en dan hálft houden in het dorpje met de ingewikkelde naam „Llwyngwrl”. Daar zouden ze in de open lucht lunchen.

Maar zoover was het nog niet... toen ze eindelijk boven waren en ze daar beneden zich de weiden en bosschen en dorpjes zagen liggen, schoof er een heele compagnie dikke wolken onder hun voeten door. De nevel kwam hooger en hooger... gevangen stonden ze in een klamme mist, die hen plotseling van heel de bewoonde wereld afsloot. Het was een benauwende, onaangename gewaarwording en onwillekeurig sloten ze zich wat dichter bijéén. Een paar lui die wat achter gebleven waren, zonden een benauwd: „Hallo, hallo... we zien jullie niet meer!” omhoog.

„Blijf stil staan!” commandeerde Jameson's luide stem. „Loop niet door. Wacht... ik kom jullie tegemoet.”

En na enkele minuten waren ze weer voltallig.

Een ding bleek echter zoek te zijn en te blijven. Op de een of andere onverklaarbare wijze waren ze hun smal voetpad kwijt geraakt. Jameson, blootshoofds, de kraag van zijn regenjas hoog op, deed een korte onderzoekingstocht in de onmiddellijke nabijheid en besloot, toen hij onverrichter zake terug keerde, zijn kompas maar te gebruiken. Door het beklemmende, doodsche grauw liepen ze weer verder. Een voorop begon een liedje te zingen, maar er was niet veel animo. Eerst toen de wind de nevel aan flarden scheurde en weg joeg van om de bergtop, keerde de stemming terug.

Jameson bleek 'n uitmuntende gids te zijn, want heel kort daarna kwamen ze dwars over een met stenen bezaaid veld, weer op het goede pad terecht. De weg omlaag naar Llwyngwrl daalde sterk en de regen had de grond klef en glibberig gemaakt. Heele weilanden gingen er aan de

Jonge menschen op oude muurtjes

schoenzolen mee naar beneden. Er werd geklaagd over kuitkramp en toen ze goed en wel in de herberg „Het gouden Hoofd” waren aangeland wreef er meer dan één hand over de stijve, pijnlijke beenspieren. Het was ondertussen droog geworden en men besloot de oude muurtjes van de herbergtuin gedurende de lunchtijd te promoveeren tot stoelen.

Na de lunch ging het opnieuw de heuvels over naar zee, waar aan de kust dicht bij Llangelynin een heel oud, zeer bezienswaardig kerkje te bezichtigen was.

Het was Stans die na een kwartier loopen te kampen kreeg met een malheur aan haar schoen. Een veter brak en het eenige dat haar te doen stond, was de schoen los te rijgen en de korte stukjes veter aan-één te knoopen. De lui die haar passeerden, vroegen of ze helpen konden.

„Nee merci... het gaat al. Het is alweer klaar.”

Ze liep verder, maar was nu aan het einde van de troep geraakt, vlak voor Arthur en Patty, het kleine, donkere meisje, die samen de kleine colonne sloten. Ze ving Arthur's schertsende stem die hoffelijke woorden zei. Patty ketste handig zijn zinnen, had telkens een weerwoord, tóch wel gevleid door zijn beminnelijke plagerijtjes.

Stans zette er stevig de pas in om in de voorhoede te komen, waar de stemming frischer en zuiverder was.

Krrrak! zei de geknoopte veter. Ze probeerde te doen alsof ze het niet merkte, maar de schoen schoof al lossen en lossen, ging tenslotte slossen.

„Vervelend dat zoiets je nou hier moest gebeuren,” dacht Stans, een beetje kriegelig. „Arthur zou natuurlijk vragen of hij helpen kon. Wie weet dacht hij dat ze het er om deed. Het idée... Hè, gezanik nou!”

Ze knielde neer aan de kant van de weg... prutste wat aan de schoen. Onder haar arm door zag ze hen naderen... de plus-four-beenen van Arthur, Patty's schotsch-geruite sportkousen.

Stonden ze niet stil? Hun stemmen praatten luid en vroolijk... ze lachten ergens om.

Achter Stans' gebogen rug om, liepen ze door.

Een hevige drift sprong op in Stans. Zóó hard trok ze aan de veter dat het ding met een vaart door de laatste gaatjes schoof. Tranen drongen omhoog, brandden prikkelend achter haar oogleden.

„Zoo'n jóg, zoo'n naarling... als het je broer was, zou je hem de waarheid eens vertellen, o... en die veter. Dat niemand nou eens naar haar omkeek.”

Over haar schouder heen wierp ze een blik op de weg. Waren de anderen al ver?

Maar daar kwam Bruce het pad teruggelopen, met lange, lange stappen.

„Wat is er aan de hand? We misten je op eens... Ronald en ik. Ik ben dadelijk teruggegaan. O, is het je veter! Wacht, ik weet wat.” Licht hijgend van het harde loopen, stond hij naast haar en terwijl hij uit zijn rugzak een stevig touw omhoog werkte, keek hij even achterom. Met een knikje van zijn hoofd in de richting van Arthur, vroeg hij:

„Heeft Arthur niet...?”

„Nee,” viel Stans hem bijna ruw in de rede, „Arthur heeft wel andere en betere dingen te doen dan mij te helpen.”

Bruce vroeg niet verder. Met een driftig gebaar sneed hij een stuk touw af. Handig reeg hij dan de schoen dicht.

„Kom nu maar gauw, dan halen we de anderen weer in.”

Zwijgend liepen ze naast elkaar voort. Bruce met een nijldige rimpel boven zijn neus, Stans' verwoed vechtend met een akelig, strak gevoel in haar keel. De trotsche Tjadema-natuur die ze in zich had, kon de beleediging maar moeilijk verkroppen.

„Loopt het goed zoo?” vroeg Bruce.

„Ja... dank je.”

Stans hoorde zelf hoe raar hoog haar stem klonk. Ze slikte moeizaam, kuchte eens. En midden op de weg stond Bruce ineens stil. Hij plantte zich vierkant voor haar neer, de handen in de zakken.

„Stans, zeg eens eerlijk. Je trekt je toch niets aan van... van die lamme vent ginds?”

Stans maakte een heftig gebaar, wou doorloopen. Maar hij hield haar tegen.

„Nee, je moet eens even naar me luisteren, Stans! Ik heb je al lang willen waarschuwen. Maar ik durfde er niet aan te beginnen. Wat ken ik je eigenlijk? Ik dacht dat Marjorie... zij is toch je vriendin. En Tjerk heeft Arthur verleden jaar zomer meegemaakt met Marfa.”

„Met Marfa?”

„Ach ja, lam gedoe... ik wou dat ik er niet over hoefde te beginnen. Marfa heeft Arthur van het begin af aan dóór gehad. Op dat punt ben jij zoo'n kind... ja, excuseer me, het is toch zoo. Stans, heusch, geloof me, zoals Arthur nu leeft, zoo kan en mág hij de vriendschap van een meisje niet accepteeren. Hij gaat ontzagge-lijk veel uit, hij maakt bendes geld op... en verder bekommert hij zich nergens om. Ik vind het ellendig om je dit allemaal te zeggen, maar het is onverantwoordelijk om nog langer te zwijgen.”

HET KOSTBAAR GESCHENK

DE JONGE
VROUW -

DOOR
DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

NOG nooit had Stans Bruce zooveel tegelijk hooren zeggen. Ze keek naar hem zooals hij daar voor haar stond. Zijn gezicht was rood van opwinding... in zijn oogen las ze vastberadenheid en verlegenheid tegelijk.

Stans was heelemaal niet in de stemming om zich op de juiste manier door deze moeilijke situatie heen te slaan. Haar boosheid over Arthur's belediging veranderde snel en onbere-deneerd in boosheid over Bruce's bruut op-treden.

„Om zóó te spreken over een broer die er niet bij is en zich niet verdedigen kan...” zei ze ijzig, „dát vind ik min van je, Bruce. Als een van ons dat deed thuis, keken we hem voorloopig niet aan, al was hij dan ook nog zoo'n toonbeeld van...”

„Stans tóch!” weerhield de jongen haar met een gepijnigde uitdrukking op zijn gezicht. „Je weet best dat het anders is. Jullie zijn niet alleen in náám broers en zusters. Ik kan niet huichelen op dat punt. Ik weet dat het ploertig lijkt wat ik doe, maar als ik moet kiezen tus-schen fair zijn tegenover jou en fair zijn tegen-over Arthur, kies ik het eerste. Ik heb het op een andere manier geprobeerd... er met Arthur over gesproken. De manier waarop hij comédie speelt is ergerlijk. Als hij van je hield Stans... op m'n eerewoord, dan had ik me er niet mee be-moeid. Het is alleen omdat ik jou te goed vind voor...”

„O...” stampvoette Stans, „dat héb je al ge-zegd. Misschien ben ik ook wel te goed om me door jou de les te laten lezen. Ik snap niet hoe je je hiermee durft bemoeien. Ik vind het... ik vind het érg onbescheiden.”

Met een ruk draaide Bruce zich om en liep voor Stans de weg af.

Ze volgde hem onwillig en terwijl ze zoo voortliep, een diepe frons boven de neus en de lippen stijf op-één geknepen, vocht ze zich een weg door innerlijke verwarring en onzekerheid.

Ze struikelde bijna over een groote kei, de bergstok viel kletterend op het pad. Bruce keek niet op of om. Hun malle loopen, als kippen achter elkaar op het pad, hun vreeselijke *woeste* gezichten, de innig verontwaardigde uitdrukking van Bruce's rug met de rechte schouders,... héél

de humor van het geval drong ineens tot Stans door.

„Bruce, nee hóór nou 's, Bruce! Ik meende het immers niet zoo.”

Hij draaide zich niet om, maar z'n harde stem zei:

„Merci! Ik ben er niet een die je afgrauwt en aanhaalt als een hond.”

Het klonk bitter en zwijgend bleef ze achter hem loopen tot ze de anderen ingehaald hadden, die saamschoolden voor een klein huisje hoog tegen een heuvelrug.

Edna, warm en moe bij de hooge berm, legde uit:

„Jameson is de weg vragen. We zijn nu de heuvels over en we gaan weer dalen. De kwestie is nu de kortste weg te nemen. Sst.... hoor eens..... dat is de zee. Je kunt de zee *hier* al hooren.”

Edna had gelijk en toen Jameson terug kwam

en zijn plaats aan de spits van de kleine stoet weer had ingenomen, waren ze na een half uur uiterst lastig en vermoeiend dalen, op de breede rijweg die langs de kust liep. Aan de andere kant van de weg, boven het geweld der golven, lag het kerkje naast een klein kerkhof. En deze parochiekerk van enkele vierkante meters oppervlakte, had het verweerde, vergrauwde gelaat van een heel oud, moegeleefd mensch. Eeuwen en eeuwen had ze daar gestaan, één vierkant, dof raam naar de zee kant en één naar de bergen. Mos groeide tusschen de vochtige muren die opgetrokken waren uit ruwe brokstukken natuursteen. Op het vervallen dak stond nog het overschot van wat eens een torentje was geweest. Er was zoo iets ontroerends en ernstigs in dit simpele gebouwtje, dat ze er allen stil van werden en zwiĳgend door het smalle gangetje naar binnen schuifelden.

In de kleine, schemerige ruimte vonden ze geen wapens en geen ingewikkelde grafschriften van adellijke personen. De menschen die hier de eeuwen door van ver langs de kuststreek en van uit de bergen gekomen waren om te danken, te eeren, te belijden in Gods stille huis, waren eenvoudige mannen en vrouwen met harde handen en klare oogen... handen die de arbeid kenden, oogen die over de zee hadden uitgestaard.

Jameson wees hen op het merkwaardig-primitieve snijwerk aan de rechte kerkbanken, op de lessenaar die hier een kansel verving en een sobere versiering van lofwerk had. In een hoek achter de kerkbanken stond een baar van gegroefd, oud eikenhout, waarop de dooden van hoog uit de bergen, door vriendenhanden naar omlaag werden gedragen... naar het kleine kerkhof waar altijd de stoere wind woei en de golven een lied zongen.

Stans voelde zich stil worden van binnen, héél stil. Ze had verscheidene diensten bijgewoond in de Episcopale kerk, maar nimmer nog had ze, gedurende haar verblijf in Engeland, de gewijde ernst en eenvoud van een kerkgebouw zóó schoon gevoeld als hier. Toen de anderen weer naar buiten gingen om aan de wegkant nog wat uit te rusten vóór ze de terugtocht ondernamen, bleef ze alleen achter. Haar hand streek even over het verweerde eiken van de draagbaar. Het hout voelde levend en vertrouwd aan onder haar vingers. En lang stond ze gebogen over een oud, geciseleerd doopvont... een prachtig stuk antiek.

Maar opziend van wat gansch en al haar aandacht vroeg, was daar vlak voor haar aan de vochtige muur, een klein houten beeld, door een geoefende, vaardige hand gesneden.

Het gepijnigde, moe-gemartelde gelaat van

Christus keek op haar neer. Roerloos-stil stond Stans op de leemen, donkere vloer. Iemand daar buiten liep dicht langs de muur, riep een naam en lachte... het geluid verstierf. De stille sloot opnieuw om haar toe. En aan het vierkante, hooge raam gleed als een wit geheim een wolk voorbij.

Stans' oogen staarden ernstig... zoekend. Het was geen korte, oppervlakkige ontroering die op dit oogenblik tot in haar diepste wezen sidderde. Het was het heldere, verklaarde weten dat nog nóóit te voren een vraag zoo récht tot haar gegaan was, als de vraag die leefde op dit onuitsprekelijk-droeve gelaat. Zoo heel alleen stond ze hier, zoo ver van de anderen afgeraakt.

Ze dacht hoe zij, die het geloof in haar leven wilde ervaren als een diep-doorvoelde waarheid, zij die zoo mocizaam in stille oogenblikken de weg tot God te gaan zocht, altijd en altijd weer door de kleine dingen van het dagelijksch leven afgeleid werd, het spoor kwijt raakte, dood liep in allerlei onrust en emoties. Schuchter, in deemoedige geslagenheid om wat ze wist haar zwakheid en onrijpheid, wendde ze zich af, liep langzaam naar buiten. Op de drempel stond ze even stil en haar oogen knipperden tegen het felle licht dat op het water lag. Achter de heesters en de boomen die het kerkhof van de straatweg afsloten, hoorde ze de vrienden en vriendinnen praten en lachen. Maar op de borstwering aan de zee kant zat Bruce, in gedachten verzonken, de rug naar haar toegewend. Ze dacht aan haar uitval van zooeven. Ze was kwaad geweest... ja, maar waarom? Omdat Arthur's onverschilligheid haar ijdelheid geraakt had. Had ze zich niet een ideale vriendin voor Arthur gevonden? Gedacht dat hij toch eigenlijk niet buiten haar zou kunnen? Ach, het was *altijd* weer het zelfde... die kleine ijdelheidjes,..... die zelfingenomenheid waarvan anderen misschien niets merkten, maar waartegen ze altijd te strijden had. Had ze in het dagelijksche leven maar de zelfcritiek die haar het scheppend werken soms zoo benauwend moeilijk maakte.

Over het ongelijke, smalle voetpaadje liep ze, tusschen de afgesleten steenen en verbrokkelde grafzerken door, naar de borstwering.

„Bruce...” zei ze haperend, want moeilijk was het ongelijk te bekennen, tegenover een, die zoo stug en hooghartig alle tegemoetkoming van zich afwijst. „Bruce, als ik zeg dat m'n woorden van zooeven me érg spijten, wil je me dan niet gelooven?”

Met een bruusk gebaar draaide hij zich naar haar om.

„Waarom *zou* het je spijten?”

Stans zweeg even. Het was zoo vreemd iemand rechtstreeks te hooren vragen naar de diepste beweeggrond van wat leek... „een spontane daad”. Ze keek naar haar handen die op de zon-doorwarmde steenen lagen.

„Ik weet niet of je het zult begrijpen...” zei ze zacht. „Het klinkt misschien vreemd, maar zie je... daar binnen is het zoo stil en zoo ernstig, Bruce. Ik moest ineens denken hoe 'n armzalige, kleine stumper ik eigenlijk ben. Ik gebruik zoo graag groote termen over eerlijkheid en eenvoud en zoo. Ik doe precies alsof ik het gróóte zoo erg graag wil en ik blijf altijd in het kleine zitten. Ik was grof tegen jou, omdat ik mezelf gekwetst voelde... in mijn ijdelheid, snap je? Het spijt me erg. Héél erg. Meer kan ik niet zeggen.”

Bruce's oogen zagen recht in de hare. Met een totale negatie van haar laatste woorden, vroeg hij:

„Is het met jou dan ook zoó dat je wel zou willen vastklemmen aan het gróóte, aan het nobele... en je je toch telkens weer naar omlaag voelt gaan? Onherroepelijk. Dat je zekerheid wilt hebben en toch altijd weer in de twijfel terecht komt?”

„Ja, o já... het niveau waarop je zou willen leven, kun je nooit heelemaal handhaven.”

„Van welk nieuw niveau spreek je nu?” kwam weer zijn stem in een korte, rechte vraag.

Stans aarzelde. Als iedere Tjadema had ze telkens opnieuw een gróóte schroom te overwinnen, vóór ze kon spreken over dat wat haar diepste strijd en haar diepste vreugde was.

Moeilijk en schuchter zei ze:

* „Het niveau van geloofszekerheid, dát bedoel ik. De momenten waarop je je gegrepen voelt, waarop God je haalt uit je gepieker en getob. De momenten waarop je je ineens zeker voelt van alles wat je door je vingers glipte.”

Het was de eerste keer dat ze in een gesprek met Bruce ergens dieper op in ging en in de stilte die op haar woorden volgde, dacht ze:

„Wat zeg ik het toch stuntelig en onbeholpen. Arthur zou nu zoo z'n hooghartig, wijs lachje hebben. Maar het is toch precies wat ik bedoel en... en... het kan me ook eigenlijk niet schélen. Hierin ben ik eerlijk.”

Maar toen legde zich over haar hand, die nog steeds op de borstwering rustte, een gróóte, krachtige vriendenhand en Bruce's stem zei:

„Ik geloof dat ik je hierin béter begrijp dan je nu, op dit oogenblik, denkt.”

* * *

De Dinsdag en Woensdag die op deze Maandag volgden, waren vol afwisseling en gezelligheid.

Maar ook heel warm, want na de regendag had de zon het terrein opnieuw weten te veroveren en gedurende de inspannende, lastige klimpartij naar de steile, 900 M. hooge top van de Cader Idris, werd er menige zucht geslaakt. Er werd echter óók en vooral intensief genoten. Heel de stemming stond in het teken van tevreden levenslust.

„Ik zou wel eens willen weten wat de eigenaardige bekoring is, die er van dit land uitgaat,” zei Stans op zekere avond, toen Edna en zij in de breede vensterbank voor het opgeschoven raam nog wat napraatten voor het naar bed gaan.

„Ik denk soms...” kwam Edna's zachte, wat vlakke stem uit de schemering tegenover Stans, „Ik denk soms dat het komt door de onevenwichtigheid. Neem nu eens de tocht van vandaag. De Roman Steps... een sombere, donkere pas. Grijs en grauw overal om je heen. Gróóte keien tegen en op de bergen. En toen ineens..... het tweede gedeelte van de tocht, één en al groen en lieflijkheid. Het is de gróóte tegenstelling. Dat heeft z'n bekoring.”

„Ja, je zult wel gelijk hebben. Het uitzonderlijke boeit altijd.”

Edna boog zich wat voorover en zei droog-komisch:

„Kijk maar eens naar beneden. Een typisch voorbeeld van boeiende uitzonderlijkheid stapt juist de deur uit.”

Stans leunde over de vensterbank, keek dan lachend op in Edna's geamuseerd gezicht.

Arthur kwam naar buiten gestapt in een zóó exotisch, kleurig costuum, dat iedere andere rechtschapen Engelschman bij het gezicht alleen kippevel zou hebben gekregen.

„Zoo laat op het pad, blanke broeder?” informeerde Stans met een grafstem, vanuit het raam.

Hij keek omhoog en lachte even.

„Je jaagt me de schrik op 't lijf. Ja, ik ga nog even een brief posten.”

„Je hoorde al lang in je mandje te liggen. Morgen heb je het weer te kwaad met de zonnestrallen,” plaagde Edna.

Hij zwaaide luchtig een arm omhoog.

„Maak je over mij maar niet bezorgd. Dat loopt wel los.”

En vlug stapte hij dan over het grasveld naar het hek. Maar nog vóór hij op de weg was, liet Bruce de voordeur achter zich in het slot klikken. Zonder op of om zien haastte hij zich achter Arthur aan. Nog even klonken hun gedempte stemmen vanaf de weg. Spoedig waren ze dan uit het gezicht verdwenen. Edna en Stans keken elkaar even aan.

„Dát beleven we niet vaak,” zei Edna, licht-

spottend. „De gebroeders Barnett samen aan de kuier!”

Maar Stans overviel weer het onbehagelijke, onrustige gevoel dat ze telkens in zich voelde opkomen, wanneer, midden onder een luidruchtig-vroolijk gesprek Arthur's oogen nerveus-knipperend afdwaalden, wanneer ze Bruce in de wijde kring zag zitten, stug en strak... zwijgend..... *altijd* zwijgend.

Een stem in haar binnenste zei zacht, maar nadrukkelijk, dat er hier iets haperde... dat er iets gebeuren ging.

* * *

De volgende morgen ontbrak Arthur op de inspectie, die altijd voor de aanvang van iedere tocht gehouden werd. Aan het ontbijt klaagde hij over hoofdpijn en zijn oogen stonden hol en flets in zijn bleek gezicht, alsof hij een slape-looze nacht achter de rug had. Bruce's mond trok nog wat strakker en er was een ondoorgrondelijke uitdrukking in zijn oogen toen hij, als laatste van de kleine colonne omkeek naar Arthur, die in de deur stond en hen lang nauwifde.

Bij hun terugkomst in de namiddag bleek Arthur afgereisd te zijn. Het bericht dat hij achtergelaten had, sprak van een telegram. Aan tafel vroeg Patty Dawson, luidruchtig en schijnbaar onverschillig, achter de ruggen van drie anderen om, aan Bruce:

„.... Of hij er meer van wist.... wat dat nu ineens beteekende?”

Bruce had z'n verbeterde glimlachje en antwoordde ongewoon slagvaardig. Maar dadelijk na de maaltijd trok hij zich terug, glipte door de achterdeur de tuin in. Toen Ronald hem een kwartier later zocht voor een partij schaak, was hij in geen velden of wegen te bekennen. Het was Stans die hem die avond, toen ze alleen een strandwandelingetje ging maken, vond zitten aan het einde van de boulevard, dicht bij de branding.

Hij stak zijn hand op bij wijze van groet.

„Hallo boy!” zei Stans en, niet wetend of hij haar gezelschap wilde, bleef ze bedremmeld even staan, wou dan omdraaien.

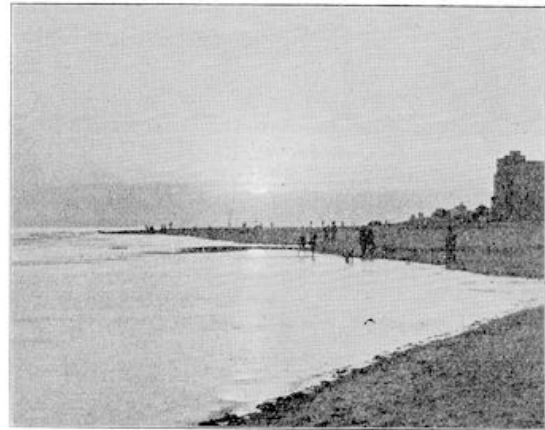
„Bang voor me?” kwam dadelijk zijn stem kortaf. Stans lachte:

„Ik dacht dat je me liever niet zag.”

„Onzin.”

„Bullebak!” hoonde Stans, terwijl ze op een zandbergje ging zitten en de handen om de knie vouwde.

Het was een buitengewoon stille avond. Laag boven de horizon ging de zon schuil achter

een wolkbank. De zee was kalm en glad. In de verte op de boulevard, speelde een muzikant op een viool.... een armzalig klein geluid.

„Was de post al geweest?” vroeg Bruce.

„Toen ik weg ging nog niet.”

Een golf spoelde wat verder het strand op. Bruce trok zijn voeten terug, gooide een handvol zand in het water.

„Morgen ga ik weg... terug naar So'ton,” zei hij dan ineens.

„Zoo plotseling? Jammer... En Arthur ook al weg. Het was juist zoo gezellig.”

„Arthur is naar Londen. Hij komt niet meer terug in Southampton. Tenminste voorloopig niet.”

Stans zat zwijgend op het zandbergje en vocht met de moeilijke taak belangstelling te toonen, zonder dat het nieuwsgierigheid leek. Maar Bruce wendde zich naar haar om.

„Kijk me maar eens goed aan, Stans.... Hier zie je het verlaten kind, drama in een heeleboel bedrijven. Alleen op de wereld zou ook een geschikte titel zijn. Tja, het is een gedenkwaardige dag.”

Stans wierp een snelle blik op zijn gezicht en zóóveel pijn, zooveel maar-nauwelijks-verkropte smart, las ze in zijn oogen, dat ze snel voor zich keek.

„Ik weet niet wat je bedoelt,” zei ze rustig.

„Maar ik heb al lang gemerkt dat er iets wás. Ik wou dat ik je helpen kon.”

„Helpen? Ach ja, nu moet ik natuurlijk zeggen dat het al helpen *is* als iemand naar je wil luisteren! Wil je dat.... luisteren? Het is geen lang verhaal. In vier zinnen kan ik je vertellen waar ik maanden en maanden op heb zitten wachten.... en *hoe*. Als je wist *hoe*.”

Zijn stem die altijd wat heesch en hevige klonk wanneer hij zachter sprak, brak de woorden fel af. De handen die hij om z'n knie gevouwen hield, trokken wit om de knokkels.

HET KOSTBAAR GESCHENK

DOOR

DE JONGE
VROUW -

DIET KRAMER

FEUILLETON
BIJVOEGSEL

„VADER heeft fraude gepleegd. Is hals over kop naar Amerika vertrokken. Gisterenmorgen kregen we een brief. Arthur heeft nog getelegrafeerd en is naar Londen gegaan... Aanstaaende Zaterdag volgt hij hem. Dat is alles.”

Stans' oogen, groot van schrik en ontsteltenis, keken hem wijd aan.

„O Bruce... wat is dát verschrikkelijk.”

Hij lachte schamper, maar toen onmiddellijk haar vraag volgde:

„En... en wat moet jij nu?”, verzachtte zich even zijn gezicht.

„Ik ben vier en twintig. Dat is een leeftijd waarop je toch wel voor je zelf moet kunnen zorgen. Ik zal probeeren een baan te krijgen aan een school en dan tusschen door verder studeeren voor m'n doctoraal. Ik zal me er wel dóór slaan.”

„Ga je... ga je dan niet...”

„Naar Amerika? Met Arthur mee naar vader? Nee. Mijn plaats is hier, niet dáár. Ik wil hard werken, heel hard. Maar dan ook mijn *eigen* weg gaan in de toekomst. Het zou... het zou óók een vlucht lijken. En dat wil ik niet.”

Ze dacht: dit is Bruce. Bruce ten voeten uit.

Nooit de makkelijkste weg gaan... altijd dwars door de moeilijkheden. Er kwam een groot gevoel van eerbied in Stans om zooveel moed en fierheid.

„Het verschrikkelijkste... het aller-ergste,” sprak dan weer zijn stem met een bijna smartelijke klank, „is dat de Goldsmith's ook gedupeerd zijn. Tenminste dat vermoed ik. Ronald zal naar alle waarschijnlijkheid vanavond wel bericht krijgen. Ik... ik... je zult het misschien kunnen begrijpen, al is het 'af... ik durf hen bijna niet meer onder de oogen te komen. Vanaf onze eerste schooldag zijn Ronald en ik vrienden geweest en de oude heer Goldsmith was altijd meer een vader voor me dan... nu enfin.”

„O maar Bruce, dit zal toch niets veranderen in de vriendschap tusschen Ronald en jou.”

„Ik weet het niet. Het kan toch nooit meer precies zoo worden als vroeger. *Iets* verandert er altijd.”

Alsof zij zelf in zijn parket verkeerde, alsof ze zelf Bruce Barnett was, zóó voelde Stans de beklemming en de donkerheid aan alle kanten

naar zich toe komen. Als een last viel het op haar.

„Ik wou dat ik iets doen kon..... ik wou je zoo érg graag helpen.”

„Je hebt me meer geholpen dan je zelf weet.”

Hij zei het als een zakelijke constateering, maar Stans hoorde de dankbaarheid tusschen de woorden door en vastbesloten dacht ze, dat zij als een trouw kameraad naast hem zou blijven staan, de dagen die zij nog in Engeland door te brengen had.

Ze stonden op en liepen over het strand in de richting van huis.

„Als ik zekerheid gehad had, zou ik nooit naar Wales zijn gegaan,” vertelde Bruce. „Maar ik *wist* niets. Vader sprak eerder met Arthur dan met mij. Ik kon alleen maar vermoeden dat de dingen verkeerd liepen. Ach, maar er was toen tóch niets meer tegen te houden... zoiets schuift jaren en jaren-lang telkens dichterbij.”

Langs de boulevard kwam een eenzame wandelaar hen tegemoet. Ze herkenden tegelijk: Ronald. En in een onbeheerschte beweging hield Stans plotseling haar stappen wat in. Naast zich zag ze Bruce's rug rechter worden. Daar was weer het zelfde hoekige bewegen van zijn schouders, waar ze vaak, half geamuseerd, half geërgerd om gelachen had, maar zijn oogen keken bijna báng. En de kleine, diepe vouwen bij zijn mondhoeken waren er nooit geweest.

„Hallo!” zei Ronald, terwijl hij de weg overstak en aan Bruce's linkerkant ging loopen „Hallo, ik heb naar jullie gezocht.”

Stans zag aan Ronald's gezicht dat hij *wist* en jachtig zocht ze naar een uitvlucht om weg te komen en de beide vrienden alleen te laten.

Maar nog voor ze een besluit kon nemen, begon Bruce moeilijk:

„Heb je bericht gehad vanavond..... uit Southampton?”

„Ja... een privé brief van vader.”

„Praat maar gerust door. Ik heb Stans zoo juist alles verteld wat er te vertellen is.”

Ronald schraapte zijn keel, tikte de asch van z'n sigaret.

„Kerel, wat een beroerde geschiedenis. Wat denk je te gaan doen? En waar is Arthur?”

„Arthur is weg. Die heeft gekozen. Ik... ach

ja... ik weet nog niet precies wát... morgen in ieder geval naar Southampton. Ik wil alles precies weten. Ik vind het zelf... je begrijpt... ik zal m'n uiterste best doen om... misschien later...."

Het was pijnlijk de altijd-beheerschte, zékere Bruce zoo te hooren hikkelen en Ronald viel hem haastig, zélf nerveus, in de rede:

„Bruce... old chap, je weet best dat ik niet in de eerste plaats dát bedoel. Ik sta tegenover jou als vriend, niet als zakenmensch. Zoo is het altijd geweest. Waarom zou het nu ineens anders zijn?"

„Ja... ach Ronald... Zie je..."

„Ik ga morgen óók naar Southampton. Mijn koffer is al gepakt. Gaan we samen?"

En daar was weer dezelfde heesche stem die zei:

„Ja. Natuurlijk. Dank je, Ronald."

„Dank je? Wát dank je... kerel, klets nou niet."

Ronald opende z'n sigarettenkoker, hield haar Bruce voor... stak zelf ook een nieuwe aan.

Zwijgend liepen ze voort over het vochtige zand. Gedrieën... Bruce in het midden.

„Het is een prachtige avond," zei Ronald. En Bruce knikte.

„Ja... de lui die morgen naar Snowden gaan, treffen het."

De volgende dag bracht de middagpost kranten en het was Edna, die bij het opslaan van de bladen het eerst de duidelijke, zwarte kopletters zag... Southampton. BANKIER PLEEGT FRAUDE. DE SCHULDIGE VOORTVLUCHTIG. Ze wenkte Stans en over Edna's schouder las die het korte bericht, dat behalve een zakelijk resumé, meer dan één toespeling bevatte op het privé leven van den uitgeweken bankier.

Schuw keek Stans om zich heen of een van de anderen het al ontdekt had.

En heel duidelijk zag ze Bruce's hoekig, scherp gezicht voor zich en hoorde ze zijn ongearticuleerde, jongensachtige stem:

„Kijk me maar eens goed aan. Hier zie je het verlaten kind... alleen op de wereld zou ook een geschikte titel zijn."

Aan het einde van de week, twee dagen vóór de vastgestelde datum van vertrek, keerden ook Edna en Stans terug naar Southampton. Ze hadden in het vroege morgenuur een waarlijk grootsche uittocht. Waren er al enkelen, die de oorzaak van het zonderlinge vertrek der „So'ton-lui" schenen te vermoeden, de meesten hielden het voor een ongelukkige samenloop van omstandig-

heden. Er werd van ganscher harte gepraat en gelachen... er werden zelfs afspraken gemaakt voor het volgend jaar. Het laatste wat Stans en Edna te hooren kregen waren de woorden van een lange, magere Schot:

„Now then girrrls... dinna fergit us!"¹⁾

En de enorme witte zakdoek van Jameson, speciaal voor dit doel meegenomen naar het station, wuifde boven alle hoofden uit. Toen maakten de rails een bocht. Barmouth-station verdween uit het gezicht. De lange reis was begonnen.

Toen Stans dien avond in de lounge zat, heerlijk diep weggeschoven in de lage fauteuil... het vermoeiende gepuf en getjoem van de trein nóg in haar hoofd, had ze het eigenaardige gevoel van weer *thuis* te zijn. Om dat „thuis" moest ze zelf even lachen.

Marfa was komen opdagen om te zien hoe „our Dutchie"²⁾ het maakte. Ze musiceerde wat met Marjorie. Daar zat ze weer voor de piano... lang, mager, bewegelijk. Maar er was geen Arthur om kriegelig zijn korte op- en aanmerkingen te maken of driftig de maat aan te geven met zijn voet op de vloer, wanneer Marfa ongemerkt het tempo poogde te versnellen. En er was geen Bruce die vanuit een verre kamerhoek, zoo nu en dan een raak gezegde plaatste.

—Hoewel niemand een naam noemde, wisten ze tóch elkanders gedachten en de ware stemming wilde niet komen dien avond. Vroeger dan gewoonlijk stapte Marfa op. Ronald, juist terug van Edna's huis, zou haar even wegbrengen en Tjerk wilde óók nog wel een loopje.

Stans en Marjorie ruimden de lounge wat op, schoven een paar stoelen recht, stapelden de muziek netter en liepen dan de tuin in. Op het grasveld zat Mrs. Goldsmith en trachtte in de schemer nog wat te lezen. De „pater" was aan het werk, stond achter in de tuin bij de bloeiende rozenstruiken, zijn wit-wollen mouwvest was een lichte plek tusschen het rood en rose.

Marjorie plaagde vanuit haar stoel:

„Daddy, je bent een idylle. Precies een plaatje van een bonbondoos."

Over het grasveld kwam hij naar hen toege-loopen, de pijp in de mond, en bleef dan achter Marjorie's stoel staan, zijgend, in gedachten verzonken. Mrs. Goldsmith keek even naar hem op en schudde langzaam haar hoofd.

„Ik kan het nog maar niet van me afzetten. Het is toch verschrikkelijk. Die jongens... van

1) Nou kinderen... denk er om... vergeet ons niet!

2) Onze Hollandsche.

zulke hummels af kwamen ze hier bij ons. En Barnett zelf... ik heb dien man nooit echt onsympathiek kunnen vinden. Wat is het toch intens-jammer!" Het was voor het eerst dat Stans over de Barnetts hoorde spreken en ze waagde een vraag. Zelf kind uit een zakenmilieu, kende ze de ver-dragende gevolgen van malversaties maar ál te goed.

„Zijn er veel bij betrokken?"

„Ja, héél veel. En voor groote bedragen. Een Iersche scheepvaartonderneming is erg gedupeerd. Het is allemaal heel erg voor de lui die het treft. Maar als je aan dien armen jongen denkt, die daar alleen in dat groote huis zit en straks alles ziet verkoopen. Voor een natuur als de zijne is dit wel het ergste dat gebeuren kon. Ik ben vandaag bij hem geweest. Hij houdt zich prachtig en regelt wat er te regelen is. Uit dien jongen groeit een mán."

„We zullen alles doen om hem te helpen. Hij kan hier een thuis vinden." zei Mrs. Goldsmith. En bedenkelijk kwam dan Marjorie's stem:

„Wat er daarginds van Arthur terecht zal komen?"

Mr. Goldsmith klopte zijn pijp uit, trok even mistroostig de schouders op. En Stans betrapte er zichzelf op dat ze na dit gebeuren, na Arthur's overhaast en min of meer sluiksich vertrek uit Wales, altijd aan hem dacht als aan één die een gevaarlijke, zware post verlaten heeft en de geheele last-voor-twee, geladen heeft op de schouders van den sterkste.

* *
*

„Nog drie dagen en we staan op Hollandsche grond," zei Marjorie, toen ze dien avond nog wat napraatten op de kamer van Stans.

Stans, met slingerende beenen op de rand van het bed, keek eens om zich heen.

Zoo vertrouwd en eigen was alles haar geworden. De lage balken-zoldering, de vierkante ramen met de kleine, groene glas-in-lood ruitjes... heel deze rustige omgeving van donker-gebeitst hout met veel paars en zacht-lila. En de bloemen... de bloemen die er altijd waren, op de hoek van de eenvoudige toilettafel, op het rekje met de twee roode boek-ruggetjes.

„Het is een prachtige tijd geweest," zei ze zacht voor zich heen, alsof ze alleen was.

„Ja? Daar ben ik blij om. Je hoort ook zoo echt bij ons. Vader en moeder zullen je missen. Je moet nog maar vaak gaan logeeren hier, als ik straks getrouwd ben en in Amsterdam woon... Het is alleen jammer, erg jammer dat deze Barnett-misère een schaduw over de laatste dagen

gooit. Het zijn zulke oude vrienden. Ach en voor jou toch ook... het is altijd vreeselijk zooiets van nabij mee te maken."

„Ik denk vaak hoe wonderlijk het is dat je de menschen pas ziet zooals ze zijn, wanneer ze in de ellende zitten."

Marjorie wendde zich af van het raam en keek Stans vragend aan. „Nu denk je aan Arthur en Bruce, is 't niet?"

Stans trommelde met de vingertoppen tegen de zijkant van het bed en knikte alleen.

„Ik geloof tóch dat deze maanden je veel teleurstellingen gebracht hebben," kwam Marjorie's zachte stem.

„O ja, een enkele... maar veel, véél meer moois, Marjorie. Wat die teleurstellingen aangaat... er zijn niet véél maanden die me geen teleurstellingen brengen. Als je zoo dom bent om gauw veel te verwachten... als je altijd maar denkt dat alles van binnen net zoo is als het er van buiten uitziet... tja, dan heb je veel last van desillusies. Het is slecht af te leeren. Wat zou je denken... als ik nu eens héél erg m'n best deed?"

Maar Marjorie ging niet in op haar licht-ironische toon.

Ze kwam voor Stans staan en legde een hand op iedere schouder. „Little sister, doe er je best maar niet voor. Blijf liever precies zooals je bent. Maar ik hoop zoo erg voor jou, Stans... dat er nog eens maanden komen waarin je veel moois verwacht en niet teleurgesteld wordt."

* *
*

Het waren nog maar enkele dagen die Stans in Southampton had door te brengen, voor ze met Marjorie en Tjerk naar Holland zou vertrekken. En in Stans' gedachten, waar geschreven en ongeschreven labels, een theekleed voor moeder... een voetbal voor Lou... en nog véél meer, door-één-warrelde in een wedren van wat het eerst afgedaan was, stonden de twee korte bezoeken die een stille en moede Bruce aan Orchardsway bracht, zonderling scherp en duidelijk omljnd.

Twee avonden voor haar vertrek, toen ze afscheid genomen had van de leden der tennisclub en haastig terugfietste naar huis, kwam ze, bij de scherpe bocht van Highfield-Lane en Orchardsway Bruce tegen. Hij stak een arm uit om haar tegen te houden.

„Hallo! Ik ben juist bij jullie geweest om iets met Mr. Goldsmith te bespreken. En ook om jou goeden reis te wenschen. Ik weet niet zeker of ik overmorgen aan de boot kan zijn. Loop je even met me op? Ik wil je een en

ander vertellen dat je misschien zal interesseeren. Zie je... ik heb kans op een plaats als hulp-leeraar aan een kostschool, hoog in Yorkshire. Met September moet ik dan beginnen."

"Dat is fijn voor je," zei Stans, uit de grond van haar hart.

"Ja... ik ben er blij mee, Stans. Mr. Goldsmith is toch een zeldzaam fijne vent. Hij kwam dadelijk uit zich zelf naar me toe en heeft me aangeboden bij hen in te komen wonen en zoo m'n studie af te maken. Later kon ik dan het voorschot terugbetalen... als ik verdiende."

"Dat is écht de pater. Waarom heb je het niet gedaan?"

"Ik wil het niet, ik... kán het niet. Als ik denk aan al de lui die door vader's toedoen in de misère zitten. En dan ik maar kalmpjes op m'n gemak afstudeeren. Het is misschien dwaas."

"O nee, tóch niet. Als je héél hard werkt... zoo hard als je maar kunt, heb je daar natuurlijk een voldoening in. Ik zou het ook zoo voelen."

Zwijgend liepen ze naast elkaar voort. Bruce had Stans' fiets overgenomen. Zijn hand klemde krampachtig het celluloid handvat.

"Stans, als ik daar in Yorkshire zit, wil je me dan eens schrijven?"

"Ja, graag. Dat weet je wel, Bruce."

Hun oogen keken elkander ernstig aan.

"Kijk Stans... ik ben op het oogenblik een arme mier. Ik heb alles te verliezen en niets te winnen. Als ik zeker ben van jouw vriendschap, als ik weet dat je me helpen wilt, zal dat zou 'n steun voor me zijn. Weet je nog dien middag in Wales bij dat kerkje? We hadden het over zekerheid en twijfel. En ik wist ineens dat de zwaartepunten en hoogtepunten in jouw en in mijn leven hetzelfde zijn. We zoeken hetzelfde. We hoeven daar niet over te spreken, wel Stans... je weet wat ik meen? Ik zal hard werken... beestachtig hard. Als je me dan schrijven wilt en vertellen wilt van je leven, van je werk. Van alles Stans, wil je dat *heusch?*"

"Ja, dat wil ik, Bruce."

Ze zei het rustig en zeker.

"Dit... dit is een onverdiend geluk," haperde zijn diepe stem. "Als je wist hoe ontzettend dankbaar ik hiervoor ben."

En om haar smalle, bruine hand sloot pijnlijks-trak de band van zijn sterke vingers.

* *
*

Twee dagen later stonden ze 's morgens vroeg op het dek van de „Christiaan Huygens”, Marjorie, Stans en Tjerk.

Langs zij van het schip dat ver buiten de haven was gebleven, lag het stoombootje dat hen weg had gebracht en daarin was heel de kleine groep van intimi verzameld. Mr. en Mrs. Goldsmith, Ronald, Edna, Marfa.... Bruce die tóch gekomen was.

Ze wuifden, zwaaiden..... riepen een laatste groet omhoog.

De bagage was ingescheept, het schip gaf een korte stoot op de stoomfluit... langzaam schoof het bootje verder weg.

"Gauw schrijven allemaal!" hoorden ze nog Mrs. Goldsmith's stem.

Ze knikten en Stans zocht gansch het rijtje van bekende gezichten af. Mrs. Goldsmith, met haar vriendelijke, ronde oogen, Mr. Goldsmith, die haar zoo heel lief geworden was in die enkele maanden. Zijn scherpe, grauwgrijze oogen keken van Marjorie, naar Tjerk, van Tjerk naar haar.

Hij lachte: „Be a sport, dearie... send Dutch cheese as soon as possible.”¹⁾

Ze knikte, maar haar oogen zochten Bruce.

„Till we meet again, Bruce!”²⁾

Hij antwoordde niet. In zijn donker gezicht met de vaste kin, het hooge, breede, voorhoofd, was de mond strak en recht als een snede. Z'n oogen hield hij een oogenblik lang gesloten en zoo machtig, zoo groot was de ontroering op dit geheven gelaat, dat Stans plotseling haar woorden afbrak en haar stem vreemd hoorde overslaan.

Door een mist van tranen zag ze het stoombootje al verder en verder wegschuiven.

Naast zich wist ze Tjerk. Zijn luide stem schalde over het stille water: „Cheerio! Cheerio!”³⁾

* *
*

In haar hut waar ze een kwartier later binnenkwam, vond ze in de kleine handkoffer, een in leer gebonden boekje uit Mr. Goldsmith's boekenkast: het deeltje verzen van Tennyson, dat ze vaak in haar handen had genomen.

Op het titelblad stond geschreven met kloeke, ronde letters:

„Wees voorzichtig met het geluk dat God aan je toevertrouwt. Het is een kostbaar geschenk.”

En lang, héél lang lagen Stans' handen stil en open, op de bladzijden van het kleine boek.

¹⁾ Wees eens lief en stuur zou gauw mogelijk Hollandsche kaas.

²⁾ Tot weerziens, Bruce!

³⁾ „ „ „